

OBSAH

Rektorát UPJŠ

1. Nové bezplatné WiFi zóny

[11.11.2017; TV TA3; Dobré správy; 19:50; Vladimír Tomek / Pavol Kirinovič]

Univerzita P.J. Šafárika v Košiciach

1. Aj Slovensko má svoje prípady sexuálneho obťažovania

[12.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; Ján Krempaský; Matúš Burčík]

2. Aj Slovensko má svoje prípady sexuálneho obťažovania [akt.20:23:24]

[12.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; Ján Krempaský; Matúš Burčík]

3. Slovensko má viac známych prípadov sexuálneho obťažovania, niektoré prešli len s pobavením

[13.11.2017; Sme; Spravodajstvo; s. 2,3; jkr]

Fakulty a ústavy UPJŠ

1. Štart národného projektu IT AKADÉMIA - vzdelávanie pre 21. storočie

[11.11.2017; teraz.sk; Školský servis; 09:12; TASR]

2. Osteoporóza sa týka aj mužov. Ročne u nich spôsobí tisíce zlomenín

[12.11.2017; webmagazín.sk; Webmagazín; 08:00; TASR]

3. Politológ Koziak: Primátor Košíc zrejme nebude zo Smeru

[13.11.2017; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Spravodajstvo z Košíc a okolia; 00:00; Peter Jabrik]

4. Politológ Koziak: „Primátor Košíc zrejme nebude zo Smeru“

[13.11.2017; Korzár; REGIÓN; s. 2; PETER JABRIK]

Univerzitné pracoviská

1. Záznaky včiel

[12.11.2017; TV Markíza; Televízne noviny; 19:00; Jozef Demeter / Zlatica Švajdová Puškárová; Patrik Švajda]

2. Kam za kultúrou - pondelok 13. novembra

[13.11.2017; korzar.sme.sk; Korzár / Kam vyraziť; 00:00; red.]

Top informácie z rezortu školstva

1. Komora učiteľov vyzýva na realizáciu dokumentu Učiace sa Slovensko

[10.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; TASR]

2. Nevieme zastaviť diskrimináciu rómskych detí, od Európskej komisie nám za to hrozí žaloba

[10.11.2017; dennikn.sk; Slovensko; 15:27; Ria Gehrerová]

3. Nevšimol si November ani župné waterloo (udalosti týždňa)

[10.11.2017; dennikn.sk; Slovensko; 15:39; Deník N]

4. Odovzdali Ceny za vedu a techniku

[10.11.2017; RTVS Jednotka; Správy RTVS; 19:00; Matúš Jaco / Viliam Stankay]

5. Médiá mali o eurofondoch na vedu pravdu, potvrdila kontrola NKÚ aj samotného ministerstva

[11.11.2017; dennikn.sk; Ekonomika; 09:41; Veronika Folentová]

6. Kontroly na rezorte školstva preukázali pochybenia pri eurofondoch na vedu a výskum

[11.11.2017; aktuality.sk; Domáce správy; 12:20; Aktuality.sk;k]

7. Návod pre ministerku školstva, ako sa vyznať v konšpiračných teóriách

[11.11.2017; dennikn.sk; Veda; 16:05; Vladimír Šnidl]

8. Chyby v eurofondových výzvach na vedu a výskum

[11.11.2017; Rádio Slovensko; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 18:00; Daniela Hajčáková; Kristína Juričková / Juraj Jedinák]

9. Chyby v eurofondových výzvach na vedu a výskum

[11.11.2017; RTVS Jednotka; Správy RTVS; 19:00; Daniela Hajčáková / Ľubomír Bajaník]

10. Učitelia podporujú dokument Učiace sa Slovensko

[11.11.2017; Plus jeden deň; POLITIKA; s. 4; tasr]

11. Magyar fejlesztőközpont nyílt Pozsonyban

[11.11.2017; Új Szó; KÖZÉLET; s. 3; IBOS EMESE]

12. Danko odcestoval na oficiálnu návštevu Ruska. Pridala sa aj Lubyová

[12.11.2017; aktualne.sk; aktualne.sk; 00:00; TASR]

13. Veda a technika v príkladoch

[12.11.2017; TV TA3; Hlavné správy; 18:30; Peter Hlávka / Katrin Lengyelová]

14. Nevšimol si November, ani župné waterloo

[13.11.2017; Denník N; Svet; s. 6; red]

15. STANDING OVATION PRE BORISA PRÝGLA

[13.11.2017; Šport; ZO SVETA, Z DOMOVA; s. 15; JÁN FELIX]

TEXTY

Rektorát UPJŠ

1. Nové bezplatné WiFi zóny

[11.11.2017; TV TA3; Dobré správy; 19:50; Vladimír Tomek / Pavol Kirinovič]

Pavol Kirinovič, moderátor: "Internet dnes neodmysliteľne patrí k nášmu životu. Na Slovensku je však stále veľa obcí, ide najmä o menšie dediny, kde je bezplatné pripojenie stále problém. To sa ale už čoskoro zmení. Samosprávy totiž môžu po novom využiť eurofondy, alebo aj peniaze z Národného programu na budovanie bezplatných WiFi zón. Cieľ je pritom samozrejme jasný, umožniť ľuďom surfovať zadarmo."

Vladimír Tomek, redaktor: "Tzv. free WiFi zóny sú už vo väčších slovenských mestách samozrejmosťou. Ľudia sa na týchto miestach môžu bezplatne pripojiť na internet 24 hodín denne. V dedinách však takéto zóny nájdete len zriedka."

Peter Pellegrini, (Smer-SD), podpredseda vlády pre investície a informatizáciu: "Tie malé by častokrát ten mesačný paušál aj dokázali platiť, ale nemajú na to technické vybavenie, na tie antény, a tie routy, ktoré k tomu treba nakúpiť, a tu by mohol byť nápomocný štát cez európske peniaze."

Vladimír Tomek: "Keďže program Európskej komisie je určený pre všetky členské štáty únie, Slovensku sa z neho ujde len zhruba 300-tisíc eur, čo by stačilo maximálne pre dvadsať obcí. Ďalšie milióny eur by však mali byť k dispozícii na národnej úrovni, vďaka čomu by zóny s internetovým pripojením mohli zaviesť stovky menších obcí."

Peter Pellegrini: "Pre mňa je nesmierne dôležité, aby k digitálnym technológiám mal prístup každý občan bez ohľadu na to, v akej časti Slovenska sa narodí."

Vladimír Tomek: "Najmä študenti si dnes život bez internetu nedokážu predstaviť."

Veronika Miková, študentka: "Či už ide o vyhľadávanie možno v nejakých databázach tých vedeckých príspevkov, alebo získavanie bežných informácií, neviem si predstaviť, že to štúdium môže fungovať bez internetu."

Pavol Sovák, rektor UPJŠ Košice: "Študent počas skúšobného obdobia napríklad, ak je v oblasti, kde je problém s pokrytím internetu, a rodina si to nemôže zo sociálnych dôvodov ako zabezpečiť, tak si treba uvedomiť, že to je jedno z obmedzení potom priamo aj v komunikácii so školou."

Vladimír Tomek: "Cieľom rozšírenia zón s bezplatným pripojením na internet je preto predovšetkým zlepšenie podmienok pre študentov, ktorí si nemôžu dovoliť platiť mesačné poplatky za dáta v mobile, alebo tablete"

Dominik Bujňák, študent: "Napríklad v lete by to bolo dobré, sedieť vonku, v príjemnom počasí, niekde vonku, a mať aj internet takto, a či už na nejaké štúdium, prácu, alebo len na nejakú zábavu proste."

Branislav Hakala, študent: "Možno títo študenti, ktorí pochádzajú z týchto oblastí, nebudú nútení ostávať cez víkendy v Košiciach napríklad na internáte a podobne, ale budú sa môcť pripravovať do školy aj doma."

Vladimír Tomek: "Prvé peniaze na vytvorenie WiFi zón pre slovenské obce by mali byť k dispozícii už na budúci rok. Vladimír Tomek, TA 3."

[Späť na obsah]

1. Aj Slovensko má svoje prípady sexuálneho obťažovania

[12.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; Ján Krempeký; Matúš Burčík]

Niektoré prípady riešila polícia. Prinajmenšom v jednom z nich padol aj právoplatný rozsudok.

BRATISLAVA. Chlípne pohľady, nemravné poznámky či neslušné návrhy a dotyky. Prípady sexuálneho obťažovania, aké zverejňujú v USA a Európe, má aj Slovensko.

Denník SME oslovil všetky štátne inštitúcie, najvýznamnejšie vysoké školy na Slovensku, preskúmal desiatky súdnych rozhodnutí a pozrel sa na najznámejšie prípady prezentované v médiách alebo na sociálnych sieťach. Objavil aj niekoľko prípadov, ktoré neboli doteraz medializované.

Štatistický úrad, ktorého bývalý šéf kancelárie Peter Nešpor je obvinený z prečinu nebezpečného prenasledovania, nie je jedinou štátnou inštitúciou, kde sa problém sexuálneho obťažovania vyskytol.

Zamestnanec obťažoval študentku

Podobne ako v prípade Štatistického úradu, stále nie je doriešené ani sexuálne obťažovanie na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach.

Študentku prenasledoval v minulosti zamestnanec univerzity. Jej hovorkyňa **Mária Hrehová** podrobne k prípadu odmietla povedať, lebo ešte nie je uzavretý.

“Študentke sme poskytli potrebné psychologické poradenstvo a právnu pomoc,” povedala Hrehová. Vo vzťahu k zamestnancovi vraj prijali potrebné preventívne opatrenia “v zmysle pracovnoprávných predpisov”.

Či to znamená, že ho prepustili, nespresnila.

Päť prípadov v armáde

Ešte v roku 2008 sa štyrmi podozreniami zo sexuálneho zneužívania zaoberala aj vojenská polícia. “Z toho jeden prípad bol vtedy riešený disciplinárnym konaním,” povedala hovorkyňa ministerstva obrany Danka Capáková. O aké disciplinárne konanie išlo, nenapísala.

Podozrenie zo sexuálneho obťažovania riešila vojenská polícia aj v roku 2014, ale podľa Capákovvej sa nepotvrdilo.

Neurológa obvinili pacientky

V júli tohto roka sa denník SME obšírne venoval prípadu jedného z najznámejších neurológov na Slovensku, ktorého niekoľko žien obvinilo zo sexuálneho obťažovania počas vyšetrenia.

“Nadvihol mi nohavičky a začal mať k tomu nepríjemné reči v súvislosti s mojím priateľom a našim sexuálnym životom. V tej chvíli som nevedela, čo sa deje a či to k tomu patrí,” povedala o vyšetrení u lekára Kristína Šlesárová z Trenčína. Liečila sa uňho z epilepsie.

Podobné skúsenosti, napríklad s vyšetrením prs pierkom u tohto neurológa spomínali aj ostatné ženy, ktoré SME kontaktovali.

S tvrdeniami pacientok uznávaného odborníka denník konfrontoval na osobnom stretnutí. Všetko poprel. Keďže nebol oficiálne obvinený, SME neuvádza jeho meno.

Zubára z Oravy nakrútili

Meno zubára Vendelína Tažandláka z Oravy je verejnosti známe. Sexuálne obťažoval pacientku, na čo upozornila RTVS.

“No, chcem ťa. Chcem bozkávať celučkú teba, tvoje prsia...,” povedal v októbri 2005 mladej pacientke zubár z Dolného Kubína. Jeho správanie natočila skrytá kamera Reportérov RTVS.

Neskôr pre časopis Život k tomu povedal: “Ja podnapitý, starý, hlúpy chlap som v tej chvíli urobil, čo som urobil.”

Kontrolný výbor Slovenskej lekárskej komory, ktorý jeho prípad riešil, rozpor s jej etickým kódexom nenašiel.

Ťažandlák je zrejme jedným z dvoch lekárov, ktorými sa komora podľa tohtoročného vyjadrenia šéfky jej kancelárie Zuzany Pačesovej zaoberala pre podozrenie zo sexuálneho obťažovania. Ani v jednom prípade vraj nenašla pochybenie.

Farár obťažoval dievča

Farár z Nevidzian pri Zlatých Moravciach v rokoch 2011 až 2012 obťažoval jedenástoročnú školáčku.

Školáčke 48-ročný kňaz prejavoval podľa obžaloby náklonnosť osobne, telefonicky aj cez SMS, opakovane sa jej dotýkal a bozkával ju francúzskymi bozkami.

Súd mu vymeral trojročnú podmienku so sexuologickou liečbou. Proti rozsudku sa neodvolal. Nitriansky biskup Viliam Judák ho preložil do hospicu, kde sa venuje zomierajúcim ľuďom.

Harabin urážal redaktorku

Terčom sexistických poznámok a chlípnych pohľadov bývalého ministra spravodlivosti za HZDS a niekdajšieho šéfa Najvyššieho súdu Štefana Harabina sa stala redaktorka televízie Joj Dana Štrculová.

“Môže byť aj presstitútka, ktorá neinformuje podľa stavu vecí, ale želaní politikov,” povedal Harabin Štrculovej a ostenatívne si ju premeral od sukne smerom dole. “Keď vy budete informovať pravdivo, možno vás zaradím do kategórie...” vetu už sudca Najvyššieho súdu nedopovedal. Jeho poznámky vzbudili pobavenie niektorých novinárov.

“Je pre mňa nepochopiteľné, že som to zažila priamo v budove Najvyššieho súdu a útoky som musela znášať priamo od sudcu Najvyššieho súdu,” reagovala pre SME Štrculová.

“Nikto z prítomných ľudí sa ma nezastal ani nezasiahol a páni, ktorí to celé nakrúcali, sa ešte týmto nechutným videom chvália na internete,” hovorí.

Poznámky na večierku Denníka N

Cez víkend vzbudil na sociálnej sieti rozruch status publicistu Rada Ondřejíčka, autora Cynickej obľudy. Obvinil v ňom novinára zo sexuálneho obťažovania na večierku Denníka N. Meno nespomenul, iba podotkol, že dotýčaný nebol z Denníka N.

“Na schodoch som bol svedkom toho, ako známy a uznávaný novinár hovorí mladej žene prechádzajúcej okolo neho, že by nemala robiť nejaký konkrétny pohyb,” píše Ondřejíček. “Ona sa vyplašene pýta prečo, a on už aj ukazuje na jej sukňu nad kolená a komentuje to svojím slizkým spôsobom v duchu, že predsa pre tú sukňu a to, čo v jeho očiach postaršieho a aktuálne pripitého prasáka odhaľuje,” dodal.

S redaktorom sa spojil aj denník SME, odmietol však na Ondřejíčka reagovať.

<https://domov.sme.sk/c/20694312/aj-slovensko-ma-svoje-pripady-sexualneho-obtazovania.html>

[Späť na obsah]

2. Aj Slovensko má svoje prípady sexuálneho obťažovania [akt.20:23:24]

[12.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; Ján Krempaský; Matúš Burčík]

Niektoré prípady riešila polícia. Prinajmenšom v jednom z nich padol aj právoplatný rozsudok.

BRATISLAVA. Chlípne pohľady, nemravné poznámky či neslušné návrhy a dotyky. Prípady sexuálneho obťažovania, aké zverejňujú v USA a Európe, má aj Slovensko.

Denník SME oslovil všetky štátne inštitúcie, najvýznamnejšie vysoké školy na Slovensku, preskúmal desiatky súdnych rozhodnutí a pozrel sa na najznámejšie prípady prezentované v médiách alebo na sociálnych sieťach. Objavil aj niekoľko prípadov, ktoré neboli doteraz medializované.

Štatistický úrad, ktorého bývalý šéf kancelárie Peter Nešpor je obvinený z prečinu nebezpečného prenasledovania, nie je jedinou štátnou inštitúciou, kde sa problém sexuálneho obťažovania vyskytol.

Zamestnanec obťažoval študentku

Podobne ako v prípade Štatistického úradu, stále nie je doriešené ani sexuálne obťažovanie na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach.

Študentku prenasledoval v minulosti zamestnanec univerzity. Jej hovorkyňa **Mária Hrehová** podrobne k prípadu odmietla povedať, lebo ešte nie je uzavretý.

“Študentke sme poskytli potrebné psychologické poradenstvo a právnu pomoc,” povedala Hrehová. Vo vzťahu k zamestnancovi vraj prijali potrebné preventívne opatrenia “v zmysle pracovnoprávných predpisov”.

Či to znamená, že ho prepustili, nespresnila.

Päť prípadov v armáde

Ešte v roku 2008 sa štyrmi podozreniami zo sexuálneho zneužívania zaoberala aj vojenská polícia. “Z toho jeden prípad bol vtedy riešený disciplinárnym konaním,” povedala hovorkyňa ministerstva obrany Danka Capáková. O aké disciplinárne konanie išlo, nenapísala.

Podozrenie zo sexuálneho obťažovania riešila vojenská polícia aj v roku 2014, ale podľa Capákovvej sa nepotvrdilo.

Neurológa obvinili pacientky

V júli tohto roka sa denník SME obšírne venoval prípadu jedného z najznámejších neurológov na Slovensku, ktorého niekoľko žien obvinilo zo sexuálneho obťažovania počas vyšetrenia.

Nadvihol mi nohavičky a začal mať k tomu nepríjemné reči v súvislosti s mojím priateľom a našim sexuálnym životom. V tej chvíli som nevedela, čo sa deje a či to k tomu patrí,

„Kristína Šlesárová

“Nadvihol mi nohavičky a začal mať k tomu nepríjemné reči v súvislosti s mojím priateľom a našim sexuálnym životom. V tej chvíli som nevedela, čo sa deje a či to k tomu patrí,” povedala o vyšetrení u lekára Kristína Šlesárová z Trenčína. Liečila sa ťuho z epilepsie.

Podobné skúsenosti, napríklad s vyšetrením pŕs pierkom u tohto neurológa spomínali aj ostatné ženy, ktoré SME kontaktovali.

S tvrdeniami pacientok uznávaného odborníka denník konfrontoval na osobnom stretnutí. Všetko poprel. Keďže nebol oficiálne obvinený, SME neuvádza jeho meno.

Zubára z Oravy nakrútili

Meno zubára Vendelína Tažandláka z Oravy je verejnosti známe. Sexuálne obťažoval pacientku, na čo upozornila RTVS.

“No, chcem ťa. Chcem bozkávať celučkú teba, tvoje prsia...,” povedal v októbri 2005 mladej pacientke zubár z Dolného Kubína. Jeho správanie natočila skrytá kamera Reportérov RTVS.

Neskôr pre časopis Život k tomu povedal: “Ja podnapitý, starý, hlúpy chlap som v tej chvíli urobil, čo som urobil.”

Kontrolný výbor Slovenskej lekárskej komory, ktorý jeho prípad riešil, rozpor s jej etickým kódexom nenašiel.

Ťažandlák je zrejme jedným z dvoch lekárov, ktorými sa komora podľa tohtoročného vyjadrenia šéfky jej kancelárie Zuzany Pačesovej zaoberala pre podozrenie zo sexuálneho obťažovania. Ani v jednom prípade vraj nenašla pochybenie.

Farár obťažoval dievča

Farár z Nevidzian pri Zlatých Moravciach v rokoch 2011 až 2012 obťažoval jedenásťročnú školáčku.

Školáčke 48-ročný kňaz prejavoval podľa obžaloby náklonnosť osobne, telefonicky aj cez SMS, opakovane sa jej dotýkal a bozkával ju francúzskymi bozkami.

Súd mu vymeral trojročnú podmienku so sexuologickou liečbou. Proti rozsudku sa neodvolal. Nitriansky biskup Viliam Judák ho preložil do hospicu, kde sa venuje zomierajúcim ľuďom.

„Môže byť aj presstitútka, ktorá neinformuje podľa stavu vecí, ale želaní politikov,

„Štefan Harabin, exminister spravodlivosti

Harabin urážal redaktorku

Terčom sexistických poznámok a chlípných pohľadov bývalého ministra spravodlivosti za HZDS a niekdajšieho šéfa Najvyššieho súdu Štefana Harabina sa stala redaktorka televízie Joj Dana Strculová.

„Môže byť aj presstitútka, ktorá neinformuje podľa stavu vecí, ale želaní politikov,“ povedal Harabin Strculovej a ostentatívne si ju premeral od sukne smerom dole. „Keď vy budete informovať pravdivo, možno vás zaradím do kategórie...“ vetu už sudca Najvyššieho súdu nedopovedal. Jeho poznámky vzbudili pobavenie niektorých novinárov.

video <http://www.youtube.com/embed/auSv0kb-rCU>

„Je pre mňa nepochopiteľné, že som to zažila priamo v budove Najvyššieho súdu a útoky som musela znášať priamo od sudcu Najvyššieho súdu,“ reagovala pre SME Strculová.

„Nikto z prítomných ľudí sa ma nezastal ani nezasiahol a páni, ktorí to celé nakrúcali, sa ešte týmto nechutným videom chvália na internete,“ hovorí.

Poznámky na večierku Denníka N

Cez víkend vzbudil na sociálnej sieti rozruch status publicistu Rada Ondřejčka, autora Cynickej obludy. Obvinil v ňom novinára zo sexuálneho obťažovania na večierku Denníka N. Meno nespomenul, iba podotkol, že dotýčný nebol z Denníka N.

„Na schodoch som bol svedkom toho, ako známy a uznávaný novinár hovorí mladej žene prechádzajúcej okolo neho, že by nemala robiť nejaký konkrétny pohyb,“ píše Ondřejček. „Ona sa vyplašene pýta prečo, a on už aj ukazuje na jej sukňu nad kolená a komentuje to svojím slizkým spôsobom v duchu, že predsa pre tú sukňu a to, čo v jeho očiach postaršieho a aktuálne pripitého prasáka odhaľuje,“ dodal.

S redaktorom sa spojil aj denník SME, odmietol však na Ondřejčka reagovať.

<https://domov.sme.sk/c/20694312/aj-slovensko-ma-svoje-pripady-sexualneho-obtazovania.html>

[Späť na obsah]

3. Slovensko má viac známych prípadov sexuálneho obťažovania, niektoré prešli len s pobavením

[13.11.2017; Sme; Spravodajstvo; s. 2,3; jkr]

Niektoré prípady riešila polícia. Prinajmenšom v jednom z nich padol aj právoplatný rozsudok. BRATISLAVA. Chlípne pohľady, nemravné poznámky či neslušné návrhy a dotyky. Prípady sexuálneho obťažovania, aké zverejňujú v USA a Európe, má aj Slovensko. Denník SME oslovil všetky štátne inštitúcie, najvýznamnejšie vysoké školy na Slovensku, preskúmal desiatky súdnych rozhodnutí a pozrel sa na najznámejšie prípady prezentované v médiách alebo na sociálnych sieťach. Objavil aj niekoľko prípadov, ktoré neboli doteraz medializované.

1. Obťažoval študentku

Podobne ako v prípade Štatistického úradu, nie je doriešené ani sexuálne obťažovanie na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach. Študentku prenasledoval zamestnanec univerzity. Jej hovorkyňa **Mária Hrehová** podrobne odmietla povedať, lebo prípad nie je uzavretý. „Študentke sme poskytli potrebné psychologické poradenstvo a právnu pomoc,“ povedala Hrehová. Vo vzťahu k zamestnancovi vraj prijali potrebné preventívne opatrenia „v zmysle pracovnoprávných predpisov“. Či to znamená, že ho prepustili, nespresnila.

2. Päť prípadov v armáde

Ešte v roku 2008 sa štyrmi podozreniami zo sexuálneho zneužívania zaoberala aj vojenská polícia. „Z toho jeden prípad bol vtedy riešený disciplinárnym konaním,“ povedala hovorkyňa ministerstva obrany Danka Capáková. O aké disciplinárne konanie išlo, nenapísala. Podozrenie zo sexuálneho obťažovania riešila vojenská polícia aj v roku 2014, ale podľa Capákovvej sa nepotvrdilo.

3. Neurológa obvinili pacientky

V júli tohto roka sa denník SME obšírne venoval prípadu jedného z najznámejších neurológov na Slovensku, ktorého niekoľko žien obvinilo zo sexuálneho obťažovania počas vyšetrenia. „Nadvihol mi nohavičky a začal mať k tomu neprijemné reči v súvislosti s mojím priateľom a naším sexuálnym životom. V tej chvíli som nevedela, čo sa deje a či to k tomu patrí,“ povedala o vyšetrení u lekára Kristína Šlesárová z Trenčína. Liečila sa uňho z epilepsie. Podobné skúsenosti, napríklad s vyšetrením prs pierkom u tohto neurológa spomínali aj ostatné ženy, ktoré SME kontaktovali. S tvrdeniami pacientok uznávaného odborníka denník konfrontoval na osobnom stretnutí. Všetko poprel. Keďže nebol oficiálne obvinený, SME neuvádza jeho meno.

3. Zubára z Oravy nakrútili

Meno zubára Vendelína Ťažandláka z Oravy je verejnosti známe. Sexuálne obťažoval pacientku, na čo upozornila RTVS. „No, chcem Ťa. Chcem bozkávať celú Ťu, tvoje prsia...“ povedal v októbri 2005 mladej pacientke zubár z Dolného Kubína. Jeho správanie natočila skrytá kamera. Neskôr pre časopis Život povedal: „Ja podnapitý, starý, hlúpy chlap som v tej chvíli urobil, čo som urobil.“ Kontrolný výbor Slovenskej lekárskej komory, ktorý jeho prípad riešil, rozpor s jej etickým kódexom nenašiel. Ťažandlák je zrejme jedným z dvoch lekárov, ktorými sa komora podľa tohtoročného vyjadrenia šéfky jej kancelárie Zuzany Pačesovej zaoberala pre podozrenie zo sexuálneho obťažovania. Ani v jednom prípade vraj nenašla pochybenie.

4. Farár obťažoval dievča

Farár z Nevidzian pri Zlatých Moravciach v rokoch 2011 až 2012 obťažoval jedenásťročnú školáčku. Školáčke 48-ročný kňaz prejavoval podľa obžaloby náklonnosť osobne, telefonicky aj cez SMS, opakovane sa jej dotýkal a bozkával ju francúzskymi bozkami. Súd mu vymeral trojročnú podmienku so sexuologickou liečbou. Proti rozsudku sa neodvolal. Nitriansky biskup Viliam Judák ho preložil do hospicu, kde sa venuje zomierajúcim ľuďom.

5. Harabin urážal redaktorku

Terčom sexistických poznámok a chlípnych pohľadov bývalého ministra spravodlivosti za HZDS a niekdajšieho šéfa Najvyššieho súdu Štefana Harabina sa stala redaktorka televízie Joj Dana Štrculová. „Môže byť aj presstitútka, ktorá neinformuje podľa stavu veci, ale želaní politikov,“ povedal Harabin Štrculovej a ostentatívne si ju premeral od sukne smerom dole. „Keď vy budete informovať pravdivo, možno vás zaradím do kategórie...“ vetu už sudca Najvyššieho súdu nedopovedal. Jeho poznámky vzbudili pobavenie niektorých novinárov. „Je pre mňa nepochopiteľné, že som to zažila priamo v budove Najvyššieho súdu a útoky som musela znášať priamo od sudcu Najvyššieho súdu,“ povedala SME Štrculová. „Nikto z prítomných ľudí sa ma nezastal ani nezasiahol a páni, ktorí to celé nakrúcali, sa ešte týmto nechutným videom chvália na internete,“ hovorí.

6. Poznámky na večierku Denníka N

Cez víkend vzbudil na sociálnej sieti rozruch status publicistu Rada Ondřejčka, autora Cynickej obľudy. Obvinil v ňom novinára zo sexuálneho obťažovania na večierku Denníka N. Meno nespomenul, iba podotkol, že dotýčny nebol z Denníka N. „Na schodoch som bol svedkom toho, ako známy a uznávaný novinár hovorí mladej žene prechádzajúcej okolo neho, že by nemala robiť nejaký konkrétny pohyb,“ píše Ondřejček. „Ona sa vyplašene pýta prečo, a on už aj ukazuje na jej sukňu nad kolená a komentuje to svojim slizkým spôsobom v duchu, že predsa pre tú sukňu a to, čo v jeho očiach postaršieho a aktuálne pripitého prasáka odhaľuje,“ dodal. S redaktorom sa spojil aj denník SME, odmietol však na Ondřejčka reagovať. (jkr)

[Späť na obsah]

Fakulty a ústavy UPJŠ

1. Štart národného projektu IT AKADÉMIA - vzdelávanie pre 21. storočie

[11.11.2017; teraz.sk; Školský servis; 09:12; TASR]

Zlepšenie vzdelávania mladých ľudí v informatickej, technickej a prírodovednej oblasti je základným cieľom nového národného projektu **IT AKADÉMIA – VZDELÁVANIE PRE 21. STOROČIE**.

Bratislava 11. novembra (TASR) - Zlepšenie vzdelávania mladých ľudí v informatickej, technickej a prírodovednej oblasti je základným cieľom nového národného projektu **IT AKADÉMIA – VZDELÁVANIE PRE 21. STOROČIE**. V pondelok 13. novembra 2017 ho slávnostne predstavia na tzv. „kick off“ mítingu v priestoroch Vedeckého parku Univerzity Komenského v Bratislave ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová, podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Peter Pellegrini, vedúci Zastúpenia EK na Slovensku Dušan Chrenek a ďalší predstavitelia spolupracujúcich asociácií, organizácií a škôl.

Prijímateľom nenávratného finančného príspevku národného projektu je Centrum vedecko-technických informácií SR, ktoré projekt realizuje spoločne projektovými partnermi **UPJŠ** v Košiciach, TU v Košiciach, UKF v Nitre, UMB v Banskej Bystrici, ŽU v Žiline. Ďalšími spolupracujúcimi organizáciami sú IT Asociácia Slovenska, Slovenská informatická spoločnosť, Košice IT Valley, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Štátny pedagogický ústav a Metodicko-pedagogické centrum.

Na aktivitách národného projektu sa bude podieľať minimálne 300 základných škôl, 200 stredných škôl a 5 univerzít. Spolu sa doň zapojí vyše 36 000 žiakov a študentov, ako aj približne 2100 učiteľov. Hlavným cieľom projektu je vytvorenie modelu vzdelávania a prípravy mladých ľudí pre aktuálne a perspektívne potreby vedomostnej spoločnosti a trhu práce so zameraním na profesie v oblasti informatiky a IKT. Od realizácie projektu autori očakávajú ročný nárast tisíc **absolventov** - špecialistov pre IKT sektor.

Súčasťou slávnostného spustenia projektu bude aj ocenenie víťazov súťaže Networking Academy Games 2017 - sieťové talenty Slovenska, ako aj mladých členov robotického tímu COMPOTES, ktorí v roku 2017 po víťazstve na majstrovstvách Slovenska v Robocup Junior postupne zvíťazili aj na súťažiach v Slovinsku i Taliansku a na majstrovstvách sveta v robotickom futbale v japonskej Nagoji získali 1. miesto za najlepšiu prezentáciu.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.

Miesto a čas: Vedecký park UK v Bratislave, Ilkovičova 8, Bratislava, 13. november 2017, 10.00 h.

TASR informoval komunikačný odbor Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

<http://skolskyservis.teraz.sk/skolstvo/start-narodneho-projektu-it-akademia/38224-clanok.html>

[Späť na obsah]

2. Osteoporóza sa týka aj mužov. Ročne u nich spôsobí tisíce zlomenín

[12.11.2017; webmagazin.sk; Webmagazín; 08:00; TASR]

“Na Slovensku trpí týmto ochorením kostného tkaniva približne 230.000 pacientov nad 50 rokov, z toho 14 percent je mužov a 86 percent žien.”

Ilustračná snímka Foto: TASR/AP

Osteoporóza najčastejšie postihuje ženy, nevyhýba sa však ani mužom. “U mužov sa vyskytuje menej ako u žien, ale musíme na ňu myslieť,” upozorňuje prednostka Internej kliniky **Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** Nemocnice Košice-Šaca Soňa Tomková. Na Slovensku trpí týmto ochorením kostného tkaniva približne 230.000 pacientov nad 50 rokov, z toho 14 percent je mužov a 86 percent žien.

Ročne pribudne celkovo 39.000 nových fraktúr spôsobených rednutím kostí, polovica z toho je u mužov. Riziko ďalšej osteoporotickej zlomeniny je u nich vyššie, rovnako ako úmrtnosť pri zlomenine bedrového kĺbu. Kým v prípade žien ide podľa prednostky Tomkovej vo väčšine o primárnu osteoporózu spôsobenú menopauzou, muži trpia častejšie na tzv. sekundárnu osteoporózu. “U mužov ju spôsobujú tri kľúčové faktory – zmeny v hladinách pohlavných hormónov, genetika a ochorenia vedúce k rednutiu kostí,” vysvetlila.

Osteoporóza je ochorenie kostného tkaniva, ktoré sa prejavuje ubúdaním množstva kostnej hmoty a poruchami mikroarchitektúry kostí. To vedie k oslabeniu pevnosti kosti a tým k zvýšeniu lámavosti. Osteoporóza vyvoláva rad ďalších ochorení, k najčastejším patria akútne a chronická bolesť, problémy s dýchaním, reflux a iné zažívacie problémy, ale aj depresia, zakrivenie chrbta, pokles hmotnosti, či vyklenutie brucha.

Kostné tkanivo možno spevniť fyzickou aktivitou. Tomková však varuje pred nadmerným aeróbnym cvičením, ktoré podporuje odbúravanie kostného tkaniva. “Hlavne u vytrvalostných športovcov môže dôjsť k ubúdaniu kostného tkaniva, až osteoporóze, preto je nutné trénovať pod dohľadom športového lekára. Ten rozvrhne správnu intenzitu i typ tréningu a dohliadne aj na vhodné doplnkové, tzv. “high impact” športy, ako napríklad gymnastika či loptové športy, v prevencii osteoporózy,” zhrnula.

Ochorenie, prezývané aj tichý zlodej kostí, sa môže celé roky vyvíjať celkom nenápadne a nespôsobať pacientovi žiadne ťažkosti, až kým sa neobjaví prvá zlomenina. Preto by mal preventívne navštíviť lekára každý, kto má viacero rizikových faktorov ochorenia, najmä ľudia nad 60 rokov.

ODPORÚČAME TIEŽ:

<http://webmagazin.teraz.sk/zdravie/osteoporoz-a-muzi-zlomeniny/8312-clanok.html>

[Späť na obsah]

3. Politológ Koziak: Primátor Košíc zrejme nebude zo Smeru

[13.11.2017; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Spravodajstvo z Košíc a okolia; 00:00; Peter Jabrik]

Odborník nevidí nikoho Rašiho formátu, kto by ho mohol nahradiť.

KOŠICE. Ak by Richard Raši (Smer) opätovne naozaj nekandidoval na budúci rok za primátora Košíc, bolo by to „múdre a racionálne rozhodnutie“.

Myslí si to politológ Tomáš Koziak z Katedry politológie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Vychádza pri tom z výsledkov volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, keď Raši výrazne prehral vo všetkých mestských častiach Košíc okrem Lunika IX.

Politológ to označil za jeho debakel.

„Najdôležitejším posolstvom župných volieb je, že Košice nebudú mať veľmi pravdepodobne primátora zo Smeru. A to najmä preto, že do komunálnych volieb v roku 2018 už nezostáva veľa času. Smeru sa podľa mňa nepodarí vybrať nového Rašiho nástupcu tak, aby mohol aj zvíťaziť. Žiadneho vhodného korunného princa momentálne ani nevidím,“ vysvetlil Koziak.

Chýba nejaký korunný princ

Všetci, ktorí by eventuálne aj prichádzali do úvahy, sú príliš spätí s Rašiho vládnutím aj kauzou EEI.

Navyše nie sú ani takými výraznými osobnosťami, že by dokázali Košičanov momentálne osloviť.

„Korunný princ totiž nemôže predstavovať priame pokračovanie toho, čo bolo, ale musí prísť s novou víziou a aj novými tvármi, teda muselo by dôjsť k obmene so všetkým, čo k nej patrí. Reformátori z košiara Smeru by sa museli vyhraniť voči všetkému starému, čo bolo doteraz zlé a prinieslo aj negatívne volebné výsledky,“ vysvetlil politológ.

Kým podľa neho v Smere nedôjde k sebareflexii, bude odsúdený na ďalšie straty v rámci volebných preferencií.

Z brífingu premiéra Roberta Fica však vyplynulo, že nič také ako sebareflexia sa konať nebude.

„Aj preto má pravica veľkú šancu dostať na budúci rok Košice späť do svojich rúk,“ zdôraznil Koziak.

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/20694536/politolog-koziak-primator-kosic-zrejme-nebude-zo-smeru.html>

[Späť na obsah]

4. Politológ Koziak: „Primátor Košíc zrejme nebude zo Smeru“

[13.11.2017; Korzár; REGIÓN; s. 2; PETER JABRIK]

Odborník nevidí nikoho Rašeho formátu, kto by ho mohol nahradiť a ešte aj uspieť vo voľbách.

KOŠICE. Ak by Richard Raši (Smer) opätovne naozaj nekandidoval na budúci rok za primátora Košíc, bolo by to „múdre a racionálne rozhodnutie“. Myslí si to politológ Tomáš Koziak (na snímke) z Katedry politológie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Vychádza pri tom z výsledkov volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, keď Raši výrazne prehrál vo všetkých mestských častiach Košíc okrem Lunika IX. Politológ to označil za jeho debakel. „Najdôležitejším posolstvom župných volieb je, že Košice nebudú mať veľmi pravdepodobne primátora zo Smeru. A to najmä preto, že do komunálnych volieb v roku 2018 už nezostáva veľa času. Smeru sa podľa mňa nepodarí vybrať nového Rašeho nástupcu tak, aby mohol aj zvíťaziť. Žiadneho vhodného korunného princa momentálne ani nevidím,“ vysvetlil Koziak.

Chýba nejaký korunný princ

Všetci, ktorí by eventuálne aj prichádzali do úvahy, sú príliš spätí s Rašeho vládnutím aj kauzou EEI. Navyše nie sú ani takými výraznými osobnosťami, že by dokázali Košičanov momentálne osloviť. „Korunný princ totiž nemôže predstavovať priame pokračovanie toho, čo bolo, ale musí prísť s novou víziou a aj novými tvármi, teda muselo by dôjsť k obmene so všetkým, čo k nej patrí. Reformátori z košičana Smeru by sa museli vyhraniť voči všetkému starému, čo bolo doteraz zlé a prinieslo aj negatívne volebné výsledky,“ vysvetlil politológ Kým podľa neho v Smere nedôjde k sebareflexii, bude odsúdený na ďalšie straty v rámci volebných preferencií. Z brífingu premiéra Roberta Fica však vyplynulo, že nič také ako sebareflexia sa konať nebude. „Aj preto má pravica veľkú šancu dostať na budúci rok Košice späť do svojich rúk,“ zdôraznil Koziak. PETER JABRIK

[Späť na obsah]

Univerzitné pracoviská

1. Zázraky včiel

[12.11.2017; TV Markíza; Televízne noviny; 19:00; Jozef Demeter / Zlatica Švajdová Puškárová; Patrik Švajda]

Zlatica Švajdová Puškárová, moderátorka: „Minerály, vitamíny, aj enzýmy, to všetko na jednom mieste nájdete v mede.“

Patrik Švajda, moderátor: „Lekári hovoria o včelích produktoch ako o zázraku prírody.“

Jozef Demeter, redaktor: „To najlepšie z ríše včiel predviedli na výstave v košickej **Botanickej záhrade**.“

Neuvedený: „Máme tu ochutnávku medov so súťažou o najlepší med.“

(začiatok ankety)

Dievča: „Milujem med, miluje vlastne včelí med, milujem všetky medy, agátové, všetky.“

Chlapec 1: „Každý je iný, ale aj tak je veľmi dobrý.“

Jozef Demeter: „Kedy si dávaš med?“

Chlapec 2: „Keď som chorý väčšinou a tak každý večer do čaju.“

Žena: „Človek je zdravší, lepšie sa cíti.“

(koniec ankety)

Jozef Demeter: „Koľko ľudí, toľko chutí. Na trhu dnes nájdete obrovské množstvo medov. Všetky kvalitné však majú niečo spoločné – pozitívne vplyvajú na ľudské zdravie.“

Michal Slivka, lekár: „Je zdrojom množstva minerálov, vitamínov, fytoaktívnych látok, nehovoriac o jeho obrovskom množstve enzýmov.“

Jozef Demeter: „Množstvo minerálov v mede sa dá zmerať týmto prístrojom. Medovicové medy začínajú na 8 jednotkách vodivosti.“

Eduard Grega, predseda Včelárskeho klubu v Košiciach: „Tento med má 12,3. Bežné medovicové medy, ktoré sa dajú získať, obsahujú tých 10 – 10,5.“

Jozef Demeter: „Tento lekár sa účinkami včelích produktov zaoberá už 40 rokov. Hovorí najmä o sile včelieho peľu.“

Štefan Košík, ambulancia naturálnej medicíny, UNLP v Košiciach: „Dodáva látky, ktoré nám chýbajú, minerály, antioxidanty. Sa osvedčilo najmä pri poškodení funkcie obličiek, poškodení funkcie pečene, pri rôznych kožných ochoreniach a tak ďalej.“

Jozef Demeter: „Potvrďuje to aj tento včelár z Muránskej planiny.“

Marek Nosko, včelár: „Obnôžkový peľ je veľmi dobrý na podporu imunity organizmu, je veľmi vhodný hlavne cez zimné obdobia, ten človek, ktorý ho pravidelne berie, nemusí ochorieť.“

Jozef Demeter: „Vyhľadávaný je aj takzvaný propolis, o ktorom sa hovorí ako o najsilnejšom prírodnom antibiotiku.“

Štefan Košík: „Pritom všetky antibiotiká okrem penicilínu ničia aj tie bunky, ktoré slúžia na ochranu proti infekcii. Propolis nemá také negatívne účinky.“

Tibor Čopák, včelár: „To je živica, ktorú zbierajú včely a ony do nej pridávajú ešte svoje látky.“

Jozef Demeter: „Vyhľadávanou je aj takzvaná materská kašička, či vzácna Perga, peľ získavaný z plástov. Včely však v našich životoch hrajú ešte jednu, veľmi dôležitú úlohu. Málokto si uvedomuje, že rozvoj ľudskej spoločnosti úzko súvisí s rozvojom včelárstva. Práve vďaka intenzívnemu chovu včiel mohli naši predkovia počítať s oveľa vyššou úrodnosťou plodín.“

Robert Gregorek, botanik, **Botanická záhrada UPJŠ** v Košiciach: „Určite nie je možné dosiahnuť také výnosy tradičných plodín, na aké sme zvyknutí, bez poctivej práce včiel.“

Jozef Demeter: „Z Košíc Jozef Demeter, televízia Markíza.“

[Späť na obsah]

2. Kam za kultúrou - pondelok 13. novembra

[13.11.2017; korzar.sme.sk; Korzár / Kam vyraziť; 00:00; red.]

Naše tipy na zaujímavé kultúrne podujatia a spoločenské akcie.

Košický kraj

KINÁ

KOŠICE: CINEMAX - Thor: Ragnarok o 15.30, 19.30, Vražda v orient exprese o 15.20, 18.20, 20.50, Thor: Ragnarok 3D o 17.50, Prišerákovci o 15.10, Najsledovanejší o 17.20, Spievankovo a Kráľovná Harmónia o 15.00, Earth: Deň na zázračnej planéte o 17.00, Dogg o 19.10, 21.00, Bajkeri o 16.20, 18.30, Všetko najhoršie o 20.40, My Little Pony vo filme o 15.40, Čiara o 18.00, Subbicon: Temné predmestie o 20.20, Geostorm o 15.50, Snehuliak o 20.10, Jigsaw o 18.10 hod.,

STER CENTURY CINEMAS - Vražda v Orient Expresse o 18.10, 20.20, Subbicon: Temné predmestie o 18.30, Dogg o 16.10, Thor: Ragnarok o 16.00, 18.00, 20.15, 3D o 17.45, Všetko najhoršie o 20.30, Jigsaw o 20.40, Snehuliak o 15.45, Alibi na mieru o 16.20 hod.,

ÚSMEV - Dogg o 18.00, O tele a duši o 19.40 hod.,

SPIŠSKÁ NOVÁ VES: STER CENTURY CINEMAS - Dogg o 16.10, Subbicon: Temné predmestie o 18.30, Vražda v Orient Expresse o 18.10, 20.20, Thor: Ragnarok o 16.00, 20.15, 3D o 17.45, Všetko najhoršie o 20.30, Alibi na mieru o 16.20 hod.

DIVADLÁ

KOŠICE: DOM UMENIA - Malá sála - Don Juan v pekle o 19.00 hod., VÝMENNÍK BRIGÁDNICKÁ - Teatro Sapiens - Love Shake Speare o 19.00 hod.

MÚZEÁ, VÝSTAVY

KOŠICE: **BOTANICKÁ ZÁHRADA UPJŠ** (Mánesova 23, po - ne 9 - 17) - Včelárstvo (do 19. 11.), VÝMENNÍK VAŽECKÁ (sídliisko Nad jazerom) - Cesta do NANOSVETA (do 15. 12.), VÝCHODOSLOVENSKÉ MÚZEUM (Nám. Maratónu mieru 2) (prednáška) O hubách s hubármi o 16.00 hod., DOM REMESIEL (Hrnčiarska 9/A): Tajomstvo medovníkového srdca (do 9. 4. 2018), ŠOPA GALLERY (Hlavná 40, po - pia 16 - 18) - BEATA ROJEK (PL) – STÁLE NEVIDÍM CELOK (do 17. 11.), KASÁRNE/KULTURPARK (Kukučínova 2, po - ne 11 - 18) - LitPark - Kde bolo tam bolo - výstava ilustrácií Ľuboslava Paľa (do 31. 11.), Zázrační hrdinovia Petra Uchnára - výstava z tvorby známeho ilustrátora (do 31. 11.), ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA (Pribinova 1, po - pia 8 - 16, st 8 - 17.30) - Výstava: Osobnosti vedy a techniky späť s Košicami (do 1. 12.), KAŠTIEĽ V BUDIMÍRE PRI KOŠICIACH: (ut - so 9.00 - 17.00) Expozícia: Historické hodiny, VEĽKÉ KAPUŠANY: FOTOGALÉRIA ROBERTA A CORNELLA CAPA - Stála expozícia: Rodina, detstvo a mladosť svetoznámych amerických fotografov, ktorých matka pochádzala z V. Kapušian. Reprodukcie fotografických prác autorov. Dejiny a vývoj fotografie, MESTSKÉ MÚZEUM - Stála expozícia: Obydlia a bývanie - Remeslá (kováčstvo, košíkárstvo, tkáčstvo, včelárstvo) - Domáce a poľnohospodárske náradia a nástroje, SPIŠSKÁ NOVÁ VES: GALÉRIA UMELCOV SPIŠA Stála expozícia: Jozef Hanula - nová stála expozícia zachytáva život a dielo Jozefa Hanulu, Terra Gothica / Gotická cesta v obrazoch zo zbierok galérie, Výstavy: Krivé zrkadlo, Kontajner spomienok, Peter Smik: Krabice, MÚZEUM SPIŠA (so 9 – 13, ne 13 – 17) Príroda a história okresu – stála expozícia, PROVINČNÝ DOM: Provinčný dom v SNV - história; Dobrú chuť, ctihodní mešťania; Slovenský ornament očami Spišiakov; Voda, duša zeme; More - vedecká hračka; Žijem na strome a je mi dobre; Petang v múzeu? Prečo nie?!; Výstava: Divadelný Spiš (do 31. 1. 2018), Spišské osvetové stredisko (Zimná 47) - Výstavy: Umenie v parku (pred Evanjelickým kostolom a na Radničnom námestí) Výstava neprofesionálnych fotografov; BANÍCKO-ENERGETICKÉ CENTRUM BARBORA (ut - so 9 - 15) - Vysunutá expozícia STM: História baníctva na Spiši, SP. PODHRADIE: DOM PŮVODNÝCH REMESIEL - Spišská Paleta (do 8. 12.), MARKUŠOVCE: LETOHRÁDOK DARDANELY - Keď drevo spieva, SMIŽANY: NÁRODOPISNÉ MÚZEUM - Od maľučkeho mala, Od kolísky po hrob v znamení dreva (do 26. 1.)

ZÁBAVA

KOŠICE: TABAČKA KULTURFABRIK - Preber sa! o 8.00 hod., Kundalini jóga o 17.00 hod., Pevná väzba o 19.00 hod.

Prešovský kraj

KINÁ

PREŠOV: CINEMAX - Thor: Ragnarok o 15.30, 20.50, Vražda v orient exprese o 18.20, 20.30, Prišerákovci o 15.40, Thor: Ragnarok 3D o 17.50, Earth: Deň na zázračnej planéte o 16.00, Jigsaw o 18.10, Všetko najhoršie o 20.20, Nasledovanejší o 16.50, DOGG o 19.10, 21.00, Bajkeri o 15.50, 18.00, Subbicon: Temné predmestie o 20.20 hod., POPRAD: CINEMAX - DOGG o 18.40, Vražda v Orient exprese o 17.50, 21.00, Thor: Ragnarok o 15.20, 18.10, 3D o 20.30, Bajkeri o 16.20, Prišerákovci o 15.30, Všetko najhoršie o 20.40 hod., HUMENNÉ: FAJN - Earth: Deň na zázračnej planéte o 19.30 hod.

MÚZEÁ, VÝSTAVY

PREŠOV: KRAJSKÉ MÚZEUM (Hlavná 86 ut - pia 9 - 17, ne 14 - 18) - Stále expozície: Človek a oheň, Historické zbrane, Prešov v praveku a dobe dejinnej, Dejiny Prešova od 9. do 19. stor., Sto rokov korunovej meny na Slovensku, Magické paličky - výstava prezentujúca tvorbu soľnobanských čipkárov, Historické hodiny, Z pokolenia na pokolenie - História materiálnej a duchovnej kultúry šarišskej dediny; Výstavy: Od kolísky po hrob s drevom, súčasť stálej expozície národopisu s trojrozmerným materiálom; ŽIDOVSKÁ ORTODOXNÁ SYNAGÓGA, Okružná ul. (ut, st 11 - 15, št, pia 9 - 13, ne 14 - 16) - Zbierka judaík - výstava Bárkányovej zbierky, NÁRODNÁ KULTÚRNA PAMIATKA SOLIVAR: (po - so 9 - 17) Expozícia: Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare, EXPOZÍCIA SKLAD SOLI, SABINOV: KC NA KORZE (po - pia 9 - 17) - Stále expozície: Historický Sabinov, fotografie PaedDr. Jozefa Mika; STARÁ ĽUBOVŇA: ĽUBOVNIANSKA KNIŽNICA: Stoly spisovateľov, HRAD ĽUBOVŇA - Cracovia 3D (do 30. 1.), KEŽMAROK: GALÉRIA U ANJELA (Starý trh 53) - Peter Kľúčik - Hobit a Rajská záhrada (11. 1.), POPRAD: TATRANSKÁ GALÉRIA - Prvá stála expozícia zo zbierkového fondu: Odkryté hodnoty; ELEKTRÁREŇ TG - Výstava: Pieseň duše ruská realistická maľba zo zbierky Galérie výtvarného umenia v Ostrave (Peredvižnici Ajvazovskij, Repin, Serov, Šiškin, Vinogradov...) (do 3. 12.), ART KLUB TG - Výstava: Robert Vano - Memories (do 26. 11.), STARÝ SMOKOVEC: VILA FLÓRA - Stála expozícia: Taty v umení zo zbierok Tatranskej galérie, SPIŠSKÁ STARÁ VES: GALÉRIA FERDINANDA KATONU (ulica SNP 44 po - pia 10 - 17, so 10 - 12) - Stála expozícia Ferdinanda Katonu, SPIŠSKÁ BELÁ: MÚZEUM J. M. PETZVALA (ut - so 10 - 16.30) - Vývoj fotografickej a kinematografickej techniky na pozadí života a diela J. M. Petzvala. Ukážky prvých reportérskych a cestovných prístrojov a aparátov pre stereografiu, SVIDNÍK: MÚZEUM UKRAJINSKEJ KULTÚRY - , STROPKOV: KAŠTIEĽ - Výstava: Mária, matka Ježišova (do 30. 11.), HANUŠOVCE N/T: KAŠTIEĽ a ARCHEOPARK (Zámocká 160/5) - Rod Dessewffy na portrétach a fotografiách (do 30. 12.), MEDZILABORCE: MsKS (Ul. Andyho Warhola 750/36) - Michaela Valná - Rebriniak drabiňak verdan

<https://korzar.sme.sk/c/20693385/kam-za-kulturu-pondelok-13-novembra.html>

[Späť na obsah]

Top informácie z rezortu školstva

1. Komora učiteľov vyzýva na realizáciu dokumentu Učiace sa Slovensko

[10.11.2017; domov.sme.sk; Domov; 00:00; TASR]

Nesúhlasí s vyjadreniami **ministerstva**, že dokument sa nedá použiť.

BRATISLAVA. Slovenská komora učiteľov vyjadrila v piatok podporu dokumentu Učiace sa Slovensko.

Nesúhlasí s vyjadreniami **ministerstva školstva**, že sa reformný dokument nedá použiť.

Vyjadrili nesúhlas s **ministerstvom**

Komora vyzýva vládu, aby začala reformu realizovať v čo najkratšom čase.

"Slovenská komora učiteľov vyjadruje dôrazný nesúhlas s tým, aby sa takto hazardovalo s osudmi detí i celej našej spoločnosti. Učiace sa Slovensko je vízia, v ktorej sa nachádzajú konkrétne kroky v jednotlivých oblastiach nášho vzdelávacieho systému, v mnohých opatreniach aj s určením zodpovednosti za ich realizáciu," napísali učitelia v stanovisku.

Podľa komory si nemožno dovoliť zmietnuť zo stola hotový dokument, na ktorom sa dohodli odborníci aj verejnosť a čakať na tvorbu iného, nového programu s neistým výsledkom.

Efektívne fungovanie **školstva**

Vyzvala preto vládu na realizáciu programu, v súlade s vlastným programovým vyhlásením.

"Žiadame, aby sa program Učiace sa Slovensko začal realizovať v čo najkratšom čase ako prioritný apolitický dokument, nevyhnutný pre efektívne fungovanie a rozvoj **školstva** na Slovensku," uviedla komora.

Podľa **ministerky školstva**, vedy, výskumu a športu SR **Martiny Lubyovej** (nominantka SNS) sa autorský dokument Učiace sa Slovensko v súčasnej podobe, v ktorej sa nachádza, nedá predložiť na schválenie vládou.

Podľa nej nemá rozpočet ani časový rámec a je potrebné ho dopracovať.

<https://domov.sme.sk/c/20693442/komora-ucitelov-vyzyva-na-realizaciu-dokumentu-uciace-sa-slovensko.html>

[Späť na obsah]

2. Nevíme zastaviť diskrimináciu rómskych detí, od Európskej komisie nám za to hrozí žaloba

[10.11.2017; dennikn.sk; Slovensko; 15:27; Ria Gehrerová]

Podľa ombudsmanky ani aktivistov sa situácia na Slovensku v posledných dvoch rokoch nezlepšila, diskriminácia rómskych detí sa neodstránila.

Foto N - Tomáš Benedikovič

V októbri prišli na Slovensko úradníci z Európskej komisie, aby zistili, ako sme sa pohli v riešení vzdelávania rómskych detí.

“Navštívili sme niekoľko škôl, prešli sme región Prešov a skončili sme v Bratislave na rokovaní s **ministerstvom školstva** aj s inými inštitúciami,” opísala cestu na konferencii EduRoma koncom októbra Jana Balážová z Európskej komisie.

Komisii prekáža, že rómske deti v školách a triedach oddeľujeme od bielych detí, že ich vzdelávame v špeciálnych školách a triedach, do ktorých by mali chodiť najmä deti s mentálnym postihnutím, nie deti z chudobných rodín.

Podľa Komisie tým Slovensko porušuje európsku smernicu o diskriminácii.

“Ak sa tomu-ktorému štátu alebo vláde nepodarí presvedčiť Komisiu o tom, že neporušuje legislatívu alebo že prijali opatrenia na odstránenie takého porušenia, Komisia sa môže obrátiť na Súdny dvor EÚ, ktorý môže uložiť sankcie,” vysvetľuje právnik Európskeho centra pre práva Rómov Michal Zálešák.

Na základe nedávnej návštevy, štatistík a rozhovorov sa Komisia rozhodne, či Slovensko v najbližšom čase zažaluje za diskrimináciu rómskych detí.

Riaditeľ združenia EduRoma Vlado Rafael hovorí, že od roku 2015 sa na Slovensku nezmenilo v podstate nič.

Balážová z komisie povedala, že výsledky pracovnej cesty momentálne sama nemôže komentovať, pretože sa vyhodnocujú.

Eurokomisárka pre spravodlivosť Věra Jourová potvrdila, že do konca tohto roka by sa mala Komisia vyjadriť, či konanie posunie do ďalšieho kroku, ktorým by mala byť žaloba.

Čo prekáža Európskej komisii

- Vysoký počet rómskych detí v špeciálnych školách - tie sú určené pre deti s ľahkým mentálnym postihnutím, no rómske deti zvyčajne zaostávajú preto, že vyrastajú v chudobnom a nepodnetnom prostredí.

- Vytváranie čisto rómskych škôl alebo tried v zmiešaných školách.

Už v apríli 2015 Komisia začala proti Slovensku konanie kvôli diskriminácii rómskych detí. Neboli sme jedinou krajinou, podobný problém má aj Česko, Maďarsko či Rumunsko.

V prípade, že by Komisia Slovensko zažalovala, hrozí mu jednorazová pokuta, alebo denné penále, ktoré by sme museli platiť dovtedy, kým segregáciu a diskrimináciu skutočne nezačneme riešiť.

Balážová z Komisie tvrdí, že cieľom konania nie je členský štát sankcionovať alebo ho priviesť pred Európsky súd. “Cieľom je spolupracovať s členskými štátmi a dosiahnuť nápravu. V našom prípade tou nápravou rozumieme, aby rómske deti mali prístup ku kvalitnému vzdelávaniu.”

Zákony sa zmenili, prax nie

V marci 2017 sa eurokomisárka Jourová kvôli začatému konaniu proti Slovensku stretla s vtedajším ministrom **školstva** Petrom Plavčanom. Hovorili o tom, ako túto situáciu riešiť.

“Momentálne sledujeme a chceme vidieť dopad tých opatrení. Opatrenia tu sú. Ak sú nepostačujúce, fajn, samozrejme, budeme na tom spolu robiť s členskými štátmi. Ale dopad tých opatrení tu jednoducho musí byť. V diskusiách pani komisárky s bývalým ministrom Plavčanom to veľmi zreteľne odznelo,” dodala Balážová.

Ministerstvo školstva sa situáciu snažilo zlepšiť niekoľkými opatreniami.

Posilnilo napríklad kompetencie štátnej školskej inšpektorky, ktorá môže kontrolovať posudky, podľa ktorých deti zaraďujú do bežných alebo špeciálnych škôl.

Ďalší zákon zakázal posielat' do špeciálnych škôl deti, ktoré zaostávajú len preto, že pochádzajú s chudobného prostredia.

“**Ministerstvo** nemá ani len tušenie, ako sa toto nariadenie osvedčilo v praxi. Európska komisia chce pritom po **ministerstve**, aby jeho opatrenia boli viditeľné a citeľné v školskej praxi,” hovorí Rafael.

Problém vidí Rafael aj v tom, že školám chýbajú metodické postupy a školenia učiteľov, pretože im ich nemá kto vysvetliť a sprostredkovať. “Chýbajú tiež finančné prostriedky na odborný personál, ktorý by mal pomáhať pri školskej integrácii,” tvrdí Rafael.

Ministerstvo za úspech považuje aj to, že vďaka zmene zákona sa im v školskom roku 2015/2016 podarilo preradiť zo špeciálnych na bežné školy 561 žiakov.

V špeciálnych školách je u nás podľa ombudsmanky 20-tisíc detí s ľahkým mentálnym postihnutím. Tieto deti by podľa nej mohli s pomocou asistentov a pedagógov navštevovať aj bežné školy.

Od januára 2018 by mali mať podľa **ministerstva** chudobné deti výchovu v škôlke rok pred nástupom do školy zadarmo.

Môžu tieto opatrenia zabrániť žalobe Slovenska? “Keďže konanie ešte nie je ukončené, v tejto chvíli nie je možné sa k tomu vyjadriť,” odpovedalo **ministerstvo**.

Ombudsmanka zmenu nevidí

So súčasnou **ministerkou školstva Martinou Lubyovou** o tomto probléme v októbri hovorila ombudsmanka Mária Patakyová.

“Ak Slovensko dostatočne neprijme zmeny v diagnostikovaní detí alebo neodstráni priestorovú segregáciu, budeme čeliť žalobe s finančnými dôsledkami,” napísala po stretnutí na svoj Facebook Patakyová.

“Odovzdala som preto **ministerke** list so zoznamom zistení a odporúčaní, ktoré by malo **ministerstvo školstva** v tejto téme neodkladne prijať,” tvrdila Patakyová.

Slovensko by si podľa nej malo vziať príklad z Česka, ktoré po začatí konania z Bruselu presadilo postupnú reformu **školstva**.

Česko už napríklad v špeciálnych školách zrušilo triedy pre deti s ľahkým mentálnym postihnutím, takzvaný variant A. To isté navrhla **ministerke Lubyovej** aj ombudsmanka.

“Z našich zistení vyplýva, že do tejto skupiny detí boli zaraďovaní žiaci na základe ich sociálneho pôvodu, nie mentálneho postihnutia,” hovorí Patakyová. “Riešením a náhradou za tento typ vzdelávania je integrácia detí a posilnenie škôl o asistentov, špeciálnych pedagógov, logopédov či psychologov.”

Ministerka školstva odporučila zaviesť aj povinnú predškolskú dochádzku alebo celodenné vzdelávanie pre žiakov z chudobných rodín.

Podľa Patakyovej sa situácia na Slovensku v posledných dvoch rokoch nezlepšila a jej odporúčania neboli realizované. “Preto sa obávam, že ak sa Slovensko nebude aktívne venovať tejto téme a nezmení systémové chyby vo vzdelávaní, bude čeliť žalobe Komisie a prípadne aj finančným sankciám,” hovorí Patakyová.

Štatistika je horšia

Podľa štatistík Komisie, ktoré porovnávali, ako sa v jednotlivých krajinách vyvíja situácia Rómov, sa na Slovensku segregácia zhoršuje.

V roku 2011 pätina žiakov tvrdila, že chodí do tried, kde sú všetci ich spolužiaci Rómovia. O päť rokov neskôr už to bola štvrtina žiakov.

Treba však povedať, že v tejto kategórii si nepolepšila žiadna zo skúmaných krajín.

Zvýšil sa tiež podiel mladých Rómov do 24 rokov, ktorí neštudujú ani nepracujú, a to zo 44 percent na 66 percent.

Kvôli diskriminácii a segregácii rómskych detí je vedených aj viac súdnych sporov s **ministerstvom** alebo s obcami. Práve obce totiž tvoria školské obvody a môžu určovať, ktoré deti budú chodiť do jednotlivých škôl.

Jeden zo súdnych sporov sa týka segregácie detí v Starej Ľubovni. Obec tam vytvorila kontajnerovú školu, do ktorej chodili len rómske deti.

Poradňa pre občianske a ľudské práva preto zažalovala mesto aj **ministerstvo školstva**. Tie sa ohradili, že dôvodom je demografia - v oblasti sa rodí viac rómskych detí, a preto ich viac chodí aj do miestnej školy.

Podľa právnikov Poradne však ide o porušenie medzinárodného práva. Obec by totiž mala zriadiť školské obvody tak, aby zabezpečila integráciu týchto detí v bežných školách, aj vzdelávanie, aké majú biele deti v meste. Okresný súd žalobu Poradne zamietol, tá sa odvolala.

Na Slovensku poznáme viacero prípadov segregovaných škôl - napríklad v Šarišských Michaľanoch alebo Rokycanoch.

<https://dennikn.sk/937967/nevieme-zastavit-diskriminaciu-romskych-deti-od-europskej-komisie-nam-za-to-hrozi-zaloba/?ref=rss>

[Späť na obsah]

3. Nevšimol si November ani župné waterloo (udalosti týždňa)

[10.11.2017; dennikn.sk; Slovensko; 15:39; Deník N]

Štrasser, Korda, Stach, Bezák a Michalič hodnotia udalosti a prešľapy týždňa.

Ján Štrasser, spisovateľ

Udalosť týždňa

Udalosť roka! Ja, starý abstinents, som si buchol (malé) šampanské. Aj preto, že podľa hmýrenia ľudí v škole, kde som volil, som zatipoval 30-percentnú účasť. Veronika Remišová hovorí, že je to demokratická revolúcia. Hm, až taký optimista nie som. Matúš Kostolný hovorí, že pri účasti pod 30 percent je ťažké hovoriť o novej tvári Slovenska. Hm, až taký pesimista nie som – tridsaťpercentná účasť sa dá čítať aj tak, že 70 percent voličov nešlo voliť koalíciu a extrémistov. Tak a či onak je to pekný dar verejnosti (proti násilniu) k 28. výročiu novembra 89. Ani Fico nesklamal – tak ako si nevšimol november 89, nevšimol si ani župné waterloo svojej strany. Najvyšší čas si ho prestať všímať.

Podcenená udalosť

Anton Hrnko prvý hlbinné zanalyzoval debakel koalície v župných voľbách: treba zmeniť územnosprávne členenie Slovenska – štyri župy, poeticky pomenované podľa riek, a dve župné mestá. I tak še da. V tejto súvislosti mi prišla na um jedna stará anekdotická príhoda: za socializmu, keď strana a vláda každý rok zavádzali nejakú „ekonomickú reformu“, aby sme konečne dobehli a predbehli ten zahŕňajúci kapitalizmus, jedna stará bordelmama vo výslužbe poznamenala: „Nám keď v bordeli nešli kšefty, nemenili sme posteľe, ale ku...y.“

Citát týždňa

„Pretože tam bolo odjakživa moje miesto,“ povedal konšpirátor Machala, ktorý po mesiaci „konsenzuálne“ opustil **ministerku školstva Lubyovú** a vracia sa do SNS ako poradca Danko. A veď som sa aj čudoval, ako Danko posledný mesiac „vymákol“.

Eugen Korda, novinár, .týždeň

Udalosť týždňa

Presne 6 dní trvalo predsedovi vlády, než sa odhodlal predstúpiť pred novinárov a zhodnotiť voľby. Tento text píšem niekoľko hodín pred tým, než sa dozvieme, čo si o výsledkoch kandidátov Smeru myslí. Ale to vlastne ani nie je dôležité. Podstatné je to, že už môžeme pokojne spať, lebo vidím, že Robert Fico sa už otrepal z porážky a teraz celkom nepochybne zavelí do boja za sociálne balíčky a európske jadro... tak veľa šťastia!

Prešľap týždňa

Ministerka školstva je celkom zjavne osoba, ktorá precenila svoje odborné a hlavne morálne kvality. Najprv si nechala do úradu nainštalovať pána Machalu s tým, že obhajovala jeho odbornosť, a potom sa ho po niekoľkých týždňoch zbavila veľmi prečudesným spôsobom, nehodným ženy. Po tom, čo všetko doteraz

predviedla vo svojej funkcii, je už viac ako isté, že je celkom nefunkčným ohnivkom v nefunkčnej a skorumpovanej vláde. (Alebo funkčným?) Ak kritizujem Luciu Žitňanskú za to, že vôbec do takejto vlády išla, tak zároveň musím povedať, že sa aspoň snaží, celkom úspešne, navrhovať a aj v parlamente presadzovať zákony, ktoré môžu trochu vylepšiť protikorupčnú kondíciu tohto štátu. Pani **Lubyovej** sa zatiaľ nepodarilo nič.

Podcenená udalosť

Kandidatúra Mirka Topolánka na českého prezidenta prišla ako blesk z jasného neba. Ak sa mu podarí poslať Miloša Zemana do minulosti, tak to bude dobrá správa nielen pre Českú republiku, ale aj pre nás. Z Pražského hradu totiž bude odídený ruský agent a skôr či neskôr bude mať veľké problémy aj agent Bureš, ktorý sa snaží uchmatnúť za jeho výdatnej pomoci v zemi moc.

Karolína Stach, politická radkyňa v Európskom parlamente

Udalosť týždňa

Veľmi zreteľne si spomínam na rok 2010, keď môj dobrý priateľ po vypočítaní výsledkov parlamentných volieb na vyjadrenie aktuálneho pocitu pustil pesničku Celebration od Kool & the Gang. Odvtedy sedem rokov nič, až sa udial ostatný víkend. Pravda, oslavovali skôr tí opozične ladení. Bystrica povstala a poslala hnedkavého pána tam, kam patrí. Opozícia brala kraje spôsobom, akoby na to bola zvyknutá. Nikto nevie, ako sa to stalo, a kto vie, nemal by si to nechávať pre seba. V recepte bude najsťor namiešaný počas vládnutia Smeru a poctivá kampaňová práca. Politika je tak po víkende opäť o čosi zaujímavejšia.

Pochvala týždňa

Tradične výborne komunikujúci štátny tajomník Ondrejcsák tento týždeň vysvetľoval, ako sa v stredu Slovensko politicky rozhodlo podporiť štruktúrovanú spoluprácu s EÚ v oblasti bezpečnosti. Takisto sa pripravujú konkrétne, seabedomejšie kroky, ako byť platnou súčasťou európskeho obranného spoločenstva, čo je skvelá správa pre každého, kto je nerád čiernym pasažierom.

Citát týždňa

Ak radi čítate, ako nás chvália, prosím: „Slovensko se za posledních 25 let dotahuje na ekonomickou úroveň starších zemí EU rychlejším tempem než Česká republika. (...) Viditelným rozdílem mezi oběma zeměmi je pak fakt, že Slovensko v roce 2009 přijalo euro.“ Lidové noviny

Braňo Bezák, copywriter, hudobník

Udalosť týždňa

Podľa kurzov stávkovej kancelárie Niké bola pravdepodobnosť, že voľby županov dopadnú tak, ako dopadli, 1 k 720. Približne rovnako pravdepodobné je, že prežijete 36 roztocení bubienka a stlačení spúšte pri ruskej rulete. Stal sa zázrak a treba sa poďakovať každému, kto k nemu prispel. Za „skutočného“ víťaza volieb boli v seriózných médiách označení všetci, od KDH cez Matoviča až po Kotlebu, ja si však myslím, že sme vyhrali všetci. Aj porazení a ich voliči. Volebné zázraky dvíhajú morálku a upevňujú vieru v demokraciu. Nič teraz nepotrebujeme viac.

Prešľap týždňa

Slováci nevedia budovať politické strany. Počet politických subjektov, ktoré prežili zmenu na najvyššom poste, sa blíži k počtu ministrov odsúdených za korupciu. Strany majú lídrov, ale každú nádejnú dvojku či trojku napokon vytlačí na okraj odstredivá sila spôsobená gravitáciou predsedu. V tomto svetle odchod Martina Poliačika z SaS nevyzerá pozitívne, aj keď to bol nezvykle kultivovaný odchod. Ak v organizácii nesúhlas s názormi najvyššieho znamenajú vyhnanstvo, tak to nie je demokratická organizácia, ale kráľovský dvor.

Citát týždňa

„My sme, čo sa týka poslancov, suverénne vyhrali,“ vyjadril sa po šiestich dňoch čakania k župným voľbám Robert Fico.

Sergej Michalič, politický konzultant

Udalosť týždňa

Rozhodnutie vlády zapojiť Slovensko do PESCO (jadro útočí!). Pozastavenie miliardového nákupu transportérov na vláde (a babráctvo politického manažmentu SNS). Čakanie na interpretáciu volieb do VÚC od Roberta Fica (rozuzlenie po uzávierke tohto textu). A, samozrejme, celý týždeň ešte interpretačné majstrovstvá, akú správu voliči odovzdali vo voľbách do VÚC.

Bolo by lákavé priradiť výsledky do sympatického radu slovenských volieb (1998, 2014), keď ľudia spoločne inštinktívne zastavili hlboký pád, povedali stop, v hodine dvanástej múdro otočili trend. Lenže v tomto prípade išlo pravdepodobne väčšmi o zhadu okolností, ktorú nám namixoval väčšinový volebný systém a taká akurátna účasť v každom jednom kraji, aby sme boli dokopy z výsledkov kompletne prekvapení. Pre časť voličov jednu ústrednú tému tieto voľby, samozrejme, mali: ako veľmi sa presadí krajná pravica, naši fašisti. Popri tom však išlo najmä o 8 samostatných krajských príbehov bez osobitnej jednotiacej myšlienky alebo motivácie. Niekde rozhodlo málo hlasov, takže len mierne iná účasť by celkový estetický dojem poprehadzovala. Inde sa zdá, že županova ambícia bola zrejme drzá: napríklad v dlhovekosti vo funkcii tromfnúť Helmuta Kohla. Niekde sa prejavila efektívna angažovanosť aktivistov kresťanských sietí. Záležalo, pravdaže, aj na kvalite kandidáta/kandidátky: napríklad v Trenčianskom kraji dosiahla opozičná adeptka na župana iba veľmi priemerný výsledok v porovnaní s pokusmi z minulosti. A, samozrejme, fašistov z účasti v zastupiteľstvách vyblokovala aj celoštátna mobilizácia pri nasadení najťažších politických a nepolitických váh... ibaže v pomernom systéme by nepripravila krajinú pravicu o jedinú parlamentné kreslo, pričom ich sila zatiaľ vôbec nevyzerá oslabene.

Volebné výsledky namiešali paradoxy. Smer vyšiel z volieb s citeľnými stratami, ale v skutočnosti len zrealnil svoje nadproporčné zastúpenie vo VÚC v porovnaní s jeho celoštátnou podporou. Ešte stále mu žiadna iná strana nemôže a nebude priamo konkurovať, napriek tomu dostal nálepku projektu balansujúceho už takmer nad hrobom. Interpretačné momentum volieb do VÚC by malo hrať v prospech demokratickej opozície. Lenže jej najúspešnejší subjekt z týchto volieb je toho času mimo parlamentu, druhý najúspešnejší nie je reálnou politickou

stranou, najsilnejšia opozičná parlamentná strana dopadla zo všetkých pilierov alternatívy najhoršie, jej líder o značku ani rolu lídra nestojí, všetci spoločne si pochvaľujú schopnosť dohodnúť sa, no na podpis si musia dohodu poslať kuriérom, lebo nie sú schopní/ochotní vyskytnúť sa v jednej miestnosti. Preto toto celé politickú pointu zatiaľ nemá, a niekto ju musí ešte len vymyslieť.

<https://dennikn.sk/938110/nevsimol-si-november-ani-zupne-waterloo-udalosti-tyzdna/?ref=rss>

[Späť na obsah]

4. Odovzdali Ceny za vedu a techniku

[10.11.2017; RTVS Jednotka; Správy RTVS; 19:00; Matúš Jaco / Viliam Stankay]

Viliam Stankay, moderátor: „V Bratislave odovzdali výročné Ceny za vedu a techniku. Dostali ich výskumníci, ktorí dosiahli významné výsledky ocenené aj v zahraničí. Jedným z držiteľov ceny je aj tím z Nemocnice akademika Ladislava Dérera na bratislavských Kramároch.“

Matúš Jaco, redaktor: „Tím pod vedením neurochirurga Andreja Šteňa vyvinul metódu, pri ktorej dokáže pomocou 3D sonografu nájsť v mozgu artérie menšie ako jeden milimeter. Operatér ich tak pri operácii mozgu môže identifikovať a obísť.“

Andrej Šteňo, vedúci tímu: „Pokiaľ sa pri odstraňovaní tumoru, ktorý často tie drobné cievky prerastá a obrastá, pokiaľ sa tieto cievky poškodia, tak človek ochrne na polovicu tela. Čiže v tom je hlavný zmysel.“

Matúš Jaco: „Metódu už podľa Andreja Šteňa skúšajú v Českej republike či na nórskych klinike, ktorej tím v roku 2014 dostal Nobelovu cenu za medicínu. Cena podľa neho nepatrí iba jemu a ďalším dvom kolegom.“

Andrej Šteňo: „To vnímam ako ocenenie celej Dérerovej nemocnice na Kramároch.“

Matúš Jaco: „Cenu za vedu a techniku odovzdali v piatich kategóriách. Ocenenia si odniesli popularizátori vedy, vedci za celožitovné dielo, ale aj tí, ktorí ešte len začínajú. Podľa Martina Uríka oceneného v kategórii osobnosti do tridsaťpäť rokov, veda nemá koniec a preto je zaujímavá.“

Martin Urík, geochemik Prírodovedeckej fakulty UK: „To také nekonvenčné - otázka, odpoveď, otázka, odpoveď je práve tá vzrušujúca vec. Je to vzrušujúce aj v tom, že do akej miery my dokážeme z tých drobných vecí, ktoré máme, vydolovať čo najviac.“

Martina Lubyová, ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR: „Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov vo vede a technike je problémom nielen Európskej únie, ale aj Slovenska a myslím si, že okrem peňazí je veľmi dôležité, aby sa im dostalo aj spoločenského ocenenia a uznania.“

Matúš Jaco: „Odovzdávanie cien sa konalo v rámci Týždňa vedy a techniky, ten potrvá ešte do nedele.“

[Späť na obsah]

5. Médiá mali o eurofondoch na vedu pravdu, potvrdila kontrola NKÚ aj samotného ministerstva

[11.11.2017; dennikn.sk; Ekonomika; 09:41; Veronika Folentová]

O informácie z kontroly zrušenej aj zachovanej výzvy sa zaujíma aj NAKA. Tri firmy už od zmlúv na eurofondy samy odstúpili.

Bývalý **minister** Peter Plavčan a súčasná **ministerka Martina Lubyová**. Foto - Denník N Peter Kováč, Tomáš Benedikovič

Kontroly, ktoré preverovali, ako sa prerozdeľovalo 600 miliónov z eurofondov na vedu a výskum na **školstve**, už majú prvé výsledky. Skupina z **ministerstva školstva** už má hotovú čiastkovú správu, kde skontrolovali administratívny postup pri vyhodnocovaní žiadostí na dlhodobý a strategický výskum.

V takmer 170 stranovej správe popisuje takmer 40 pochybení, vyše 30 je závažných. Skupina kontrolovala, ako úradníci postupovali vo výzve, ktorá je už dnes zrušená, tvrdí **ministerstvo**.

„Predmetná kontrola sa týka výhradne výzvy na podporu dlhodobého strategického výskumu, ktorá bola zrušená. Ide o čiastkovú správu, ktorá nie je konečná a kontrola stále pokračuje. K akýmkoľvek zisteniam je preto predčasné sa vyjadrovať,“ odpovedalo na konkrétne otázky **ministerstvo školstva**.

Čiastkovú správu aj s vyjadreniami Výskumnej agentúry k nálezom má Denník N k dispozícii. O správe informovala ako prvá TV Markíza.

Eurofondy preveruje NAKA

Podobne dopadla aj kontrola NKÚ. „Naše zistenia vo vzťahu k Výskumnej agentúre poukazujú na vážne systémové nedostatky, absenciu vnútornej kontroly a veľkú mieru subjektivity v procese prípravy, ako aj realizácie výziev,“ povedala hovorkyňa Najvyššieho kontrolného úradu Daniela Bolech Dobáková.

O závery z kontroly sa podľa nej zaujíma aj polícia. Ide o druhú výzvu, ktorá bola určená pre podniky. Tá je ešte platná a sú v nej podpísané aj zmluvy. Nedá sa teda tak ľahko zrušiť.

Rozdelenie eurofondov a podozrenia z korupcie prešetruje aj Národná protikorupčná jednotka Národnej kriminálnej agentúry (NAKA). Hovorca polície potvrdil, že NAKA „vykonáva trestné konanie, ale vzhľadom ale na prebiehajúce procesné úkony nie je v súčasnosti možné poskytnúť k veci bližšie informácie“.

Kontrolný úrad preveruje, ako si **ministerstvo** plnilo svoje povinnosti vo vzťahu k agentúre. „Kontroly však ešte nie sú ukončené, agentúra pripomienkuje protokol z kontroly, z tohto dôvodu nemôžeme zatiaľ povedať viac,“ povedala Bolech Dobáková. O zisteniach potom bude informovať **ministerku**.

Niektoré firmy stratili záujem o peniaze z eurofondov v takto problémových výzvach. **Ministerstvo školstva** Denníku N potvrdilo, že tri firmy, ktoré mali peniaze dostať, vypovedali zmluvu. Na otázku, o ktoré firmy ide, **ministerstvo** neodpovedalo. „Jeden prijímateľ požiadal o mimoriadne ukončenie zmluvy o nevratný finančný príspevok,“ tvrdí **ministerstvo**.

Túto výzvu pozastavila Európska komisia, zatiaľ sa v nej nič nepreplatilo, a kým ju komisia neodobrodí, ani sa nepreplatí. Ak budú pochybenia veľmi veľké, komisia môže povedať, že tieto zmluvy nepreplatí vôbec. Znamenalo by to, že sa budú projekty platiť z rozpočtu, lebo sú už uzatvorené zmluvy.

„V rámci pozastavenej výzvy na podporu priemyselných výskumno-vývojových centier prebieha viacero kontrol. Až po ich ukončení bude možné prijať kvalifikované rozhodnutie, akým spôsobom postupovať ďalej,“ tvrdí **ministerstvo**.

Čo našli **ministerskí** úradníci

Správa **ministerstva školstva** má takmer 170 strán. V nej úradníci **ministerstva školstva** vyčítajú Výskumnej agentúre napríklad diskriminačný prístup, keď od neziskových organizácií žiadali doložiť, že majú možnosti robiť výskum, ale od firiem to nežiadali. Ako vážne pochybenie kontrolná skupina označila aj to, že agentúra nedodržavala lehoty a nepozerala sa na to, či sú projekty hospodárne.

Konkrétne to úradníci vyčítajú pri prenájme infraštruktúry komplexného ekosystému siete 5G za 24 miliónov eur v žiadosti spoločnosti SWAN. Agentúra podľa úradníkov mala zistiť či to je hospodárne a oprávnené, ale neurobili to. Agentúra túto pripomienku neakceptuje. Podľa nich nemohli urobiť prieskum trhu, lebo išlo o jedinečnú a vysokosofistikovanú položku. A mali o tom rozhodnúť odborní hodnotitelia.

Ale hospodárnosť podľa kontroly agentúra nehodnotila pri väčšine žiadostí. Úradníci v správe napísali, že overovali posúdenie hospodárnosti a zistili, že prieskum trhu mal byť doložený pri 1474 položkách. Z nich nemohol byť vykonaný pri 1436 položkách. Výskumná agentúra túto výčitku neakceptovala a povedala, že urobila kroky, aby hospodárnosť zabezpečila.

Štátna agentúra už nájdené pochybenia okomentovala, väčšinu z nich neakceptovala. Čiastočne akceptovala napríklad výčitku, že v rámci prieskumu trhu boli použité cenové ponuky od iných firiem, ako boli oslovené. Agentúra povedala, že išlo o administratívne pochybenie a nie systémovú chybu.

Našli napríklad aj prípady, kedy agentúra na odborné hodnotenie poslala žiadosti, aj keď nemali kompletnú dokumentáciu, ale iné za to vylúčili.

V čiastkovej správe z kontroly sú aj veci, ktoré pri prerozdeľovaní peňazí agentúre vyčítali novinári a opozícia - napríklad, že nebolo jasné, kto bude robiť výskum, lebo firmy mali málo zamestnancov a nedoložili, že s výskumom mali skúsenosti. Alebo, že si výskum do predmetu činnosti zapísali firmy tesne predtým ako podali žiadosť o peniaze.

Riaditeľ od Plavčana

Správa z kontroly **ministerstva školstva** Výskumnej agentúre vyčíta viac ako 30 vážnych pochybení. Výskumná agentúra bola tá, ktorá mala prerozdelenie na starosti. Oni vypisovali výzvy a mali do ďalšieho hodnotenia pustiť len tie, ktoré spĺňajú administratívne požiadavky.

Kvôli prerozdeľovaniu eurofondov prišiel o miesto šéfa agentúry aj Rastislav Beliansky. Odvolal ho ešte Peter Plavčan (nominant SNS), ktorý sám musel pre kauzu so 600 miliónmi eurofondov na vedu odísť. Nahradil ho Stanislav Sipko, ktorý na tlačovej konferencii Plavčana obhajoval. Vybral si ho Plavčan.

Na pozícii má byť pol roka, kým sa vo výberovom konaní vyberie riaditeľ. Má byť známy do konca februára budúceho roku. „K jeho ďalšiemu pôsobeniu vo funkcii riaditeľa je v tejto chvíli predčasné sa vyjadrovať. Platí tiež, že vo Výskumnej agentúre prebieha personálny audit, personálne zmeny sa uskutočnia až na základe jeho výsledkov,“ tvrdí dnes **ministerstvo**.

<https://dennikn.sk/938278/media-mali-o-eurofondoch-na-vedu-pravdu-potvrdila-kontrola-nku-aj-samotneho-ministerstva/?ref=rss>

[Späť na obsah]

6. Kontroly na rezorte školstva preukázali pochybenia pri eurofondoch na vedu a výskum

[11.11.2017; aktuality.sk; Domáce správy; 12:20; Aktuality.sk;k]

Tím z **ministerstva školstva** v čiastkovej správe konštatuje, že úradníci pochybili pri výzve na čerpanie eurofondov na vedu a výskum takmer 40-krát. Výzva je dnes už zrušená.

Kontroly, ktoré preverovali, ako sa prerozdeľovalo 600 miliónov z eurofondov na vedu a výskum na **školstve**, už majú prvé výsledky, píše Denník N.

Kontrolná skupina z rezortu **školstva** v správe hovorí o takmer 40 pochybeniach, vyše 30 je závažných.

„Predmetná kontrola sa týka výhradne výzvy na podporu dlhodobého strategického výskumu, ktorá bola zrušená. Ide o čiastkovú správu, ktorá nie je konečná a kontrola stále pokračuje,“ odkázalo denníku **ministerstvo**.

Podobné závery pritom konštatovala aj Národná kriminálna agentúra. Tá počas kontroly na **ministerstve školstva** našla „vážne systémové nedostatky, absenciu vnútornej kontroly a veľkú mieru subjektivismu v procese prípravy výziev.“

Spornú eurofondovú výzvu na podporu dlhodobého strategického výskumu a vývoja, na ktorú upozornili rektori vysokých škôl a predseda Slovenskej akadémie vied Pavol Šajgalík, **ministerka školstva Martina Lubyová** (nominantka SNS) zrušila 18. septembra.

Ministerstvo uvádza, že v rámci tejto výzvy nebolo vydané žiadne rozhodnutie o schválení dotácie a nebola podpísaná ani jedna zmluva o poskytnutí dotácie.

Kauza sa preválila na začiatku júla. Dotácie mali dostať aj firmy, ktoré výskum nikdy nerobili. Peter Plavčan prišiel kvôli kauze o post ministra.

ČÍTAJTE VIAC O TÉME:

Kauza eurofondy ministra Plavčana, Eurofondy

<https://www.aktuality.sk/clanok/538106/kontroly-na-rezorte-skolstva-preukazali-pochybenia-pri-eurofondoch-na-vedu-a-vyskum/>

[Späť na obsah]

7. Návod pre ministerku školstva, ako sa vyznať v konšpiračných teóriách

[11.11.2017; dennikn.sk; Veda; 16:05; Vladimír Šnidl]

Za prvé: všimajte si web, ktorý konšpiračné teórie šíri. Za druhé: všimajte si údajné dôkazy. Za tretie: zväžte jednoduchšie vysvetlenie udalostí. Za štvrté: pripusťte existenciu náhody a ľudských zlyhaní.

Božie oko na dolárovej bankovke je okrem iného spájané so slobodomurármi. Pre konšpiračných teoretikov je to dôkaz, že svet riadia tajné spolky. V skutočnosti symbol Božieho oka bol známy už dvesto rokov pred vznikom slobodomurárskych lóží. Foto - Wikipedia

Mediálny poradca Andreja Danka a dnes už bývalý úradník **ministerstva školstva** Lukáš Machala je podľa svojho Facebooku človekom, ktorý vie viac než ostatní. Keď v Bratislave prebehne Veľký protikorupčný pochod, Machala hneď pochopí, že je to „pokus o majdanizáciu Slovenska“ organizovaný skupinou „vlastizrádných mimovládok“.

Utečencov podľa Machalu neprivádza do Európy to, že narozdiel od ich domovských krajín je tu mier a prosperita. V skutočnosti je za tým sprisahanie iluminátov, ktorí sa pomocou islamu snažia rozložiť európsku civilizáciu.

A napokon, keď na Tour de France rozhodcovia diskvalifikujú Petra Sagana, neprípúšťa možnosť, že by sa jednoducho zmýlili. V statuse vysvetlí, že ide o komplot rozhodcov z krajín západnej Európy proti pretekárovi zo Slovenska.

Machala bol až do tohto týždňa generálnym tajomníkom služobného úradu **ministerstva školstva**, ktoré zodpovedá za výchovu mladej generácie. Jeho náhly koniec komentovala **ministerka Martina Lubyová** (nominantka SNS) len ako Machalovo osobné rozhodnutie.

Novinári na **ministerku** naliehali, aby sa jasne vyjadrila aj k Machalovým statusom. Konšpiračné teórie sú totiž fenoménom dnešného Facebooku, ktorému podlieha aj množstvo mladých.

Vlaňajší prieskum školskej inšpekcie a Univerzity Komenského ukázal, že takmer šesťdesiat percent stredoškôľakov si myslí, že svet ovládajú tajné spolky. A iný prieskum inštitútu Globsec potvrdil, že weby šíriace konšpiračné teórie nepriamo vyrábajú voličov pre Mariana Kotlebu.

Lubyová napriek tomu žiadne jasné stanovisko neponúkla - nemala vraj čas skúmať Machalove statusy. Zároveň dodala, že ani nepozná definíciu toho, čo je to konšpiračná teória.

„V médiách, akademickej obci a vo verejnosti nie je definované, čo je konšpirácia. Konšpirácia sa stáva predmetom vedeckého skúmania, každý politológ, novinár a možno aj politik operuje niekde na rozhraní medzi informáciami, ktoré sú dané, ktoré sú utajované, a tým, čo sa domnieva,“ odpovedala **ministerka**.

Širšia definícia konšpiračnej teórie

Ako to teda je? **Ministerka** má pravdu, že v konšpiračných teóriách nemusí byť jednoduché sa vyznať. Zmätko sa začína už pri používaní pojmov. Napríklad aj novinári si často pletú „konšpiráciu“ a „konšpiračnú teóriu“.

Jednoducho povedané: konšpirácia je skutočné sprisahanie, ktorých bolo v histórii mnoho. Zatiaľ čo konšpiračná teória sa iba snaží vysvetliť nejakú udalosť ako sprisahanie.

A teraz prejdime k otázke, ktorú nadniesla **ministerka**: čo je a čo nie je konšpiračná teória?

V médiách aj diskusiách na internete sa pod týmto termínom väčšinou myslia bludy o tajných celosvetových sprisahaniach, medzi akademikmi však existuje aj iný pohľad.

„Pri širšej definícii konšpiračnej teórie by sem spadali aj rôzne lokálne udalosti, napríklad aj správy o zákulisí bežnej politiky,“ hovorí etnologička Zuzana Panczová zo Slovenskej akadémie vied, ktorá sa dlhodobo zaoberá konšpiračnými teóriami.

Konkrétne: slovenské médiá mohli dlhé roky len opatrne naznačovať, že na politikov či už Dzurindovej alebo Ficovej vlády majú vplyv zákulisní hráči z biznisu. Aj takéto články mohli z istého uhlu pohľadu pôsobiť ako konšpiračná teória.

Potom sa však objavili dôkazy, ktoré tieto informácie posunuli do inej roviny. Napríklad spis Gorila, ktorého pasáže označili za vierohodné viacerí zainteresovaní aktéri, ukázal, že v konšpiračnom byte sa mohol osobne

stretávať spolujazdca Pentu Jaroslav Hačšák s úradníkmi či politikmi, aby s nimi v súkromí riešil dôležité štátne obchody.

V takomto prípade sa z konšpiračnej teórie stalo už jasné podozrenie o nitkách v politickom zákulisí.

Užšia definícia konšpiračnej teórie

A potom je tu druhý, rozšírenejší pohľad na vec. Podľa neho je konšpiračnou teóriou predovšetkým teória, ktorá rieši rôzne globálne súvislosti a ktorá je - a to je podstatné - spoločensky nebezpečná.

„Do tejto užšej definície už spadajú hlavne teórie o židovskom sprisahaní, slobodomurároch, iluminátoch,“ hovorí Panczová.

Prečo sú nebezpečné? „Z histórie vieme, že práve globálne konšpiračné teórie o židovskom, slobodomurárskom, iluminátskom či sionistickom sprisahaní využívala propaganda totalitných režimov na ospravedlnenie represálií proti svojim odporcom,“ hovorí etnologička.

Pripomína, že aj dnes šíritelia týchto teórií vyvolávajú paniku medzi ľuďmi, alebo označujú nepohodlné osoby za nepriateľov národa. „Potom len stačí, že svojho protivníka onálepkujú ako žida alebo ilumináta, a tým sa v očiach prívržencov tejto teórie stane škodcom, ktorého je potrebné eliminovať,“ dodáva Panczová.

Žid rovná sa škodca. Motívy, ktoré sa dnes šíria aj Facebookom, existovali už pred takmer 150 rokmi. V Uhorsku ich priživovala Krajinská antisemitská strana, ktorá v 80. rokoch 19. storočia dokonca vydala antisemitský kalendár.

Čo šíril Lukáš Machala?

Pri pohľade na Machalove statusy je zrejmé, že v jeho prípade nám stačí brať do úvahy užšiu definíciu konšpiračnej teórie.

Bývalý úradník **ministerstva** sa zaradil do hlavného prúdu slovenských konšpirátorov (alebo konšpiračných teoretikov), ktorí neriešia skutočné zákulisie slovenskej politiky, ale zato vedia všetko o tom, kto riadi súčasný svet.

Machala ako Dankov mediálny poradca a číslo 21 na kandidátke SNS do parlamentu by zrejme vedel rozprávať o tom, s akými biznismenmi sa Danko v tichosti stretáva, miesto toho však radšej rozoberá mimovládny a iluminátov.

Ministerka Lubyová k jeho statusom vyhlásila, že nie je odborníčka na iluminátov, preto nemôže vedieť, či Machala šíril, alebo nešíril konšpiračnú teóriu. „Neviem poriadne, kto sú ilumináti, snažím sa vyjadrovať k profesionálnym záležitostiam,“ povedala.

V skutočnosti pre zaujatie jasného postoja nemusí byť človek ani profesionálnym historikom, ani etnológom či politológom.

Spísali sme pre **ministerku** štyri tipy, ako sa sa môže pomerne ľahko zorientovať v dnešnom informačnom svete.

1. Všímajte si web

Facebook umožnil rôznym webom, ktoré pred pár rokmi neexistovali, alebo na ne chodila len úzka skupina ľudí, stať sa masovou záležitosťou. Stačí im vyrobiť článok s emotívnym titulkom alebo titulkom odhaľujúcim „pravdu, ktorú médiá zamlčujú,“ a tisíce bežných užívateľov už sami zariadia ich šírenie.

Neskúmajú, či článok publikoval seriózny spravodajský portál, alebo anonymný český server Aeronet, ktorého šéfredaktor vystupuje pod prezývkou „vedoucí kolotoče“.

Čo sa s tým dá robiť? Pri každom článku zdieľanom na Facebooku je nutné všimnúť si zdroj - názov webu, ktorý je umiestnený v ľavej dolnej časti.

Konkrétne: Lukáš Machala zdieľal články napríklad zo serveru Lajkit.cz a Zemavek.sk. Na Slovensku máme výhodu, že u nás existuje jednoduchý nástroj ako zistiť, či sú tieto servery dôveryhodné.

Od minulého roku funguje stránky Konšpiratori.sk, na ktorej je zverejnený zoznam viac než webov „so sporným obsahom“. Zostavila ho komisia, v ktorej sú novinári, odborníci na sociálne siete, historička, biológ či lekár. Ich mená sú na stránke uvedené, podobne ako kritériá, podľa ktorých tento zoznam vytvárali.

Stačí ísť teda na stránku Konšpiratori, otvoriť si zoznam, zadať klávesovú skratku Ctrl F a vložiť do okienka názov dotyčného webu. Do tridsiatich sekúnd môžeme zistiť, že na tomto zozname sú napríklad aj Machalom šírené weby.

Napríklad Lajkit.cz je anonymný server, ktorý sa pomocou rôznych dezinformácií snaží cieľiť hlavne na mladšie publikum. „Redakcia je úplne anonymná a neviditeľná, pri prehliadaní webu sa nedá zistiť, kto obsah chystá,“ napísal český server Neovlivni.cz.

Redaktori serveru Neovlivni.cz zároveň zistili, že Lajkit si nechal zaregistrovať podnikateľ Ondřej Grešl. Ten istý muž stojí aj za pruským webom AC24, ktorý šíril napríklad slávny hoax o tom, že Putin „spláchné“ dolár zlatým rubľom.

Ešte známejším prípadom je časopis Zem a vek, ktorého internetová stránka je ďalším z webov, z ktorých Machala čerpá informácie o svete.

Zem a vek už napríklad odhalil, že liečba rakoviny pomocou chemoterapie je podvod, alebo že katyňský masaker v roku 1941 v skutočnosti neorganizovali Sovieti, ale Nemci.

Hlavnou tvárou Zem a Veku je Tibor Eliot Rostas, muž známy napríklad tým, že si v roku 2014 na ruskej ambasáde pýtal peniaze na prevádzku svojho magazínu. Zároveň pravidelne lieta do Moskvy na „team-buildingy“ ako bol nedávny Všeslovanský zjazd, ktorý má podľa analytikov za cieľ rozširovať ruský vplyv v krajinách strednej a východnej Európy.

2. Všímajte si „dôkazy“

Vráťme sa späť k iluminátom. Najprv krátky background: ilumináti boli tajným spolkom, ktorý vznikol v druhej polovici 18. storočia v Bavorsku. Hlásili sa k nemu viacerí umelci i príslušníci vtedajšej elity. Niekoľko rokov

pôsobili legálne, v roku 1785 ich však zakázal bavorský vojvoda Karol Teodor Falcký (spolu s ďalšími tajnými spolkami).

Ich slávu pomohol naštartovať škótsky fyzik John Robison, ktorý v roku 1797 vydal knihu Dôkazy o sprisahaní proti náboženstvám a vládam v Európe. Podľa Robisona sa iluminátom podarilo infiltrovať medzi členov iného tajného spolku, slobodomurárov. „Robison pripisoval iluminátom politické vraždy, snahy o rozvrat kresťanskej morálky a celkový úpadok spoločnosti,“ vysvetľuje etnologička Panczová.

Inými slovami: teóriám o sprisahaní iluminátov začali ľudia veriť v čase, keď nepoznali internet, nemali Google a dokonca ani nemohli tušiť, čo je elektrina. V rovnakej dobe mohli veriť aj tomu, že židia páchajú rituálne vraždy. A keď sa neskôr objavili parné lokomotívy, tak sa niektorí báli, že ich para môže zapríčiniť to, že sliepky nebudú schopné znášať vajcia.

Prečo by sme teda na iluminátov mali veriť dnes? Machalovi to vysvetlil článok zo serveru Lajkit.cz, ktorý v titulku oznamoval, že „ilumináti plánujú použiť islam k zapáleniu tretej svetovej vojny“.

Článok sa odvolával anonymné zdroje z prostredia Kremľa, ktoré tvrdili, že prezident Vladimir Putin sa zaoberá príbehom o údajnom liste amerického konfederáčného generála Alberta Pikeho.

Generál Pike, podľa článku aj „vrcholný iluminátsky Veľký čarodejník a notorický Luciferián“, mal v roku 1871 napísať talianskemu revolucionárovi a slobodomurárovi Giuseppe Mazzinimu predpoveď, že svet čakajú tri svetové vojny.

Bývalý konfederáčny generál Albert Pike podľa konšpiračných teoretikov predpovedal tri svetové vojny. Foto - Wikipedia

Prvá vojna podľa Pikeho listu zvrhne cára, druhá umožní rozšírenie komunizmu a tretia vznikne ako dôsledok rozkolu medzi politickým sionizmom a islamom.

Na prvý pohľad sa všetko do bodky vyplňa. „Tieto smutné riadky sú natoľko pravdivé, až z nich mrazí. V tomto období vrcholí príprava na konečné riešenie európskej, a teda aj slovenskej otázky,“ napísal Machala v statuse.

Je tu však jeden problém: videl niekto list generála a Veľkého čarodejníka Pikeho?

Ak áno, určite to nebol nepodpísaný autor zo serveru Lajkit.cz, ktorého článok Machala zdieľal. Ten iba odkázal na článok iného dezinformačného webu YourNewsWire.com.

Tento web napríklad pred britským referendum šíril hoax o tom, že kráľovná Alžbeta II. údajne rezignuje, ak Briti budú hlasovať za zotrvanie v Únii.

Údajný Pikeho list dnes zaujíma hlavne fanúšikov konšpiračných teórií, adminov dezinformačných webov a občas aj redaktorov britského bulváru.

Ani tento server Pikeho list neskúmal. Príbeh o Pikeho predpovedi pochádza z knihy bývalého kanadského dôstojníka a popularizátora konšpiračných teórií Williama Guya Carra, ktorý na existenciu údajného listu upozornil v roku 1959 v knihe Satan, vládca sveta.

A kde je ten list teraz? Nevedno. Server YourNewsWire.com čitateľom vysvetlil, že pôvodne ho vystavovali v knižnici Britského múzea, v roku 1977 ho však záhadne odstránili.

Keď si všetky tieto dôkazy postavíme vedľa seba, neprekvapí, že Pikeho list dnes zaujíma hlavne fanúšikov konšpiračných teórií. Občas o ňom napíše aj bulvár, ako to urobil britský The Sun v marci minulého roku.

Jeho redaktori na konci článku pripomenuli aspoň to, že Britské múzeum poprelo, že by takýto dopis malo niekedy v evidencii.

3. Zvážte jednoduchšie vysvetlenie

Môže sa tomu hovoriť „sedliacky rozum“ alebo tiež Occamova britva. Podľa tohto princípu nemá zmysel venovať sa komplikovaným teóriám, ak udalosti majú aj jednoduché vysvetlenie.

Hoci v modernej vede je tento princíp spochybňovaný, vo svete konšpiračných teórií ponúka účinné vodítko.

Prečo by sme napríklad mali veriť Machalovi, že za protikorupčnými pochodmi stoja vlastizradné mimovládky?

Oveľa jednoduchšie je si predstaviť, že skupina študentov už bola otrávená z korupčných káuz. S pomocou učiteľov preto zorganizovali pochod, na ktorý prišli tisícky podobne naladených ľudí.

Zorganizovať masovú demonštráciu nebolo nikdy jednoduchšie, než v čase sociálnych sietí – za príhodných okolností stačí len založiť „event“ na Facebooku a požiadať kamarátov, aby ho zdieľali.

Alebo utečenecká kríza: podľa štatistík Eurostatu pochádza aktuálne najviac žiadateľov o azyl zo Sýrie, Afganistanu a Iraku. To sú všetko krajiny, kde niekoľko rokov prebiehala, či stále prebieha občianska vojna.

Podľa prívržencov konšpiračných teórií posielajú utečencov do Európy židia, ilumináti alebo George Soros. Podľa jednoduchšej verzie idú sami, pretože nechcú žiť v krajinách, kde je vojna, alebo tráviť život v utečeneckých táboroch.

Ak sa v radoch utečencov objavia teroristi alebo kriminálnici, pre konšpiračného teoretika je to dôkaz, že skrytým cieľom migrácie je vyhubenie európskej civilizácie. Podľa jednoduchšieho vysvetlenia zlyhali bezpečnostné zložky, keď si nevšimli jedincov, ktorí predstavujú bezpečnostné riziko.

Treba zároveň povedať, že konšpiračné teórie majú veľkú výhodu, ktorá ich robí atraktívnymi pre masové publikum: bývajú oveľa vzrušujúcejšie než „oficiálna verzia“.

Keď človek zdieľa článok, že pred 48 rokmi pristáli Američania na Mesiaci, obvykle tým nikoho nezaujme. Keď však napíše, že pristátie na Mesiaci bol podvod zaranžovaný v Hollywoode, minimálne tým vzbudí okamžitú pozornosť.

4. Pripusťte aj náhody a ľudské omyly

Vo svete konšpiračných teórií pre náhody alebo obyčajné zlyhanie ľudského faktoru neexistuje priestor. Každá akcia má hlbší zmysel, nič sa nedeje len tak.

Keď v utorok 11. septembra 2001 narazili dopravné lietadlá do budov WTC v New Yorku, televízie okamžite prerušili štandardný program a začali vysielat mimoriadne spravodajstvo. Reportérke BBC sa v živom vstupe podarilo informovať o páde takzvanej veže číslo 7 skôr, ako tá v skutočnosti spadla.

Editori to neskôr vysvetľovali ako bežnú chybu. „V chaose toho dňa sme určite povedali veci, ktoré sa neskôr ukázali ako chybné a nepresné. Bola to chyba, nič viac,“ napísala k tomu BBC.

Fanúšik konšpiračných teórií však taký naivný nie je. Nikto pri historických udalostiach predsa nerobí chyby. Prerieknutie reportérky je dôkazom, že médiá boli zapojené do grandiózneho podvodu a dopredu vedeli, čo sa stane.

Reportérka BBC údajne všetko vedela dopredu. Foto -
Thetruthseeker.co.uk

Iným prípadom je hľadanie súvislostí medzi vecami, ktoré spolu nesúvisia, iba sa dejú napríklad v rovnakom čase.

Napríklad očkovanie a autizmus: prvé príznaky autizmu sa objavujú u detí zhruba vo veku, keď podstupujú aj očkovanie vakcínou MMR. Odporca očkovania si to vysvetlí tak, že za to môže táto vakcína.

Časová zhoda však neznamená príčinnú súvislosť. Vedci opakovane vyvrátili podozrenie, že by očkovanie malo vplyv na výskyt autizmu. V roku 2015 to vyvrátila dokonca aj štúdia vo vedeckom časopise PNAS, ktorú si zaplatila spoločnosť SafeMinds, ktorá sama bojuje proti očkovaniu.

Skalnému fanúšikovi konšpiračných teórií to však nestačí. Každý predsa vie, že vedci sú platení farmaceutickými firmami a ich výskumy tomu aj zodpovedajú. Opaku by tento fanúšik uveril len v prípade, že by vedci potvrdili závery, ktoré šíri on na Facebooku.

<https://dennikn.sk/938820/navod-pre-ministerku-skolstva-ako-sa-vyznat-v-konspiracnych-teoriach/?ref=rss>

[Späť na obsah]

8. Chyby v eurofondových výzvach na vedu a výskum

[11.11.2017; Rádio Slovensko; Rádiožurnál Slovenského rozhlasu; 18:00; Daniela Hajčáková; Kristína Juričková / Juraj Jedinák]

Juraj Jedinák, moderátor: „Najvyšší kontrolný úrad našiel takmer dve desiatky vážnych systémových chýb v sporných eurofondových výzvach **ministerstva školstva** na vedu a výskum, pre ktoré prišiel o stoličku ministra **školstva** nominant SNS Peter Plavčan. **Ministerstvo** ešte výsledky nedostalo, vyjadří sa k nim na budúci týždeň.“

Kristína Juričková, redaktorka: „Nedostatočné kontrolné mechanizmy, možnosť čerpania európskych peňazí aj pre neoprávnených žiadateľov, hodnotitelia projektov bez potrebnej kvalifikácie, či subjektívne hodnotiace kritériá. To je len niekoľko z chýb, ktoré našiel Najvyšší kontrolný úrad v troch výzvach na vedu a výskum. **Ministerstvu školstva** preto dáva 20 odporúčaní, ktorých splnenie skontroluje na budúci rok. Generálny riaditeľ kancelárie predsedu NKÚ Ľubomír Andrassy.“

Ľubomír Andrassy, generálny riaditeľ kancelárie predsedu NKÚ: „Musia byť nanovo nastavené kritériá, ktoré v čo najväčšej miere musia minimalizovať subjektívny pohľad na hodnotiacu tému alebo hodnotiaci okruh. Veľmi dôležité odporúčania naše smerujú k výberu hodnotiteľov a k definovaniu kritérií ako sa majú hodnotitelia pre tak dôležité témy vyberať.“

Kristína Juričková: „NKÚ začal kontrolu výziev na vedu a výskum ešte pred vypuknutím kauzy v júli. Okrem Agentúry na podporu výskumu a vývoja, ktoré patrí pod **ministerstvo** kontroluje aj samotné **ministerstvo**. Výsledky podľa Ľubomíra Andrassyho bude mať asi o mesiac. **Ministerka školstva Martina Lubyová** sa ku kontrole a odporúčaniam NKÚ vyjadří vo štvrtok. Katarína Hamerlová z komunikačného oddelenia.“

Katarína Hamerlová, komunikačné oddelenie **ministerstva školstva**: „**Ministerstva školstva** nemá v tejto chvíli k dispozícii výsledky kontroly NKÚ, vyjadří sa k nim bude môcť až po ich doručení a oboznámení sa s nimi.“

Kristína Juričková: „Sporným pridelovaním eurofondov za takmer 600 miliónov eur sa zaoberá aj Národná kriminálna agentúra, **ministerstvo** financií a Európska komisia. Vo vlastnej kontrole pokračuje aj **ministerstvo školstva**. Čiastkové informácie z nej si pozrelo opozičný poslanec SaS Branislav Gröhling.“

Branislav Gröhling, poslanec NR SR (SaS): „Či sa týka **ministerskej** kontroly, tam bol 37 pochybení a z toho 34 bolo vysoko závažných, čo tiež svedčí o práci výskumnej agentúry. Ja si myslím, že pani **ministerka** by mala zrušiť výskumnú agentúru, pretože tú prácu, ktorú odvádza, je nedostatočná.“

Kristína Juričková: „Záverov kontrol podľa neho potvrdzujú také vážne chyby, že 300 miliónov z pozastavenej výzvy na podporu priemyselných centier už podľa neho Európska komisia Slovensku nepreplatí.“

[Späť na obsah]

9. Chyby v eurofondových výzvach na vedu a výskum

[11.11.2017; RTVS Jednotka; Správy RTVS; 19:00; Daniela Hajčáková / Ľubomír Bajaník]

Ľubomír Bajaník, moderátor: „Dve kontroly potvrdzujú pochybenia pri rozdeľovaní eurofondov pod rezortom **školstva**. Informáciu zverejnil Denník N. NKÚ potvrdil, že našiel takmer 2 desiatky nedostatkov pri výbere hodnotiteľov aj pri nastavení podmienok. Zistenia posunie kriminalistom. Rezort **školstva** sa zatiaľ ku kontrole nevyjadruje. Správu ešte nedostal.“

Daniela Hajčáková, redaktorka: „Stovky miliónov eur na výskum sú zmrazené, peniaze sa nečerpajú a projekty stoja. Vyplácanie nariadila stopnúť Európska komisia. Čaká, čo ukážu kontroly. Prvé zistenia má už v rukách Najvyšší kontrolný úrad. Našiel v systéme takmer dvadsiatu nedostatkov, napríklad pri pridelovaní peňazí podnikom na výskumné centrá.“

Lubomír Andrassy, riaditeľ kancelárie predsedu NKÚ: „Kritériá pre hodnotenie jednotlivých projektov boli veľmi subjektívne, vysoká miera subjektivismu vždy vyvoláva pocit netransparentnosti.“

Daniela Hajčáková: „Problematický bol podľa kontrolórov napríklad aj výber hodnotiteľov a nastavenie toho kto sa vôbec mohol o peniaze uchádzať. Kauza pridelovania eurofondov už stála kreslo ministra a nominanta Slovenskej národnej strany Petra Plavčan. Rezort školstva ešte správu od Najvyššieho kontrolného úradu nemá a teda zatiaľ sa k výsledkom ani vyjadriť nevie. Ministerka školstva Martina Lubyová však sľúbila, že na štvrtok dopoludnia zvolá tlačovú konferenciu.“

Katarína Hamerlová, komunikačný odbor ministerstva školstva: „Vyjadriť sa k nej bude môcť až po doručení a oboznámení sa s nimi.“

Daniela Hajčáková: „Kontrolóri sa v tejto fáze zamerali na výskumnú agentúru, ktorá funguje pod rezortom školstva a má rozdeľovanie eurofondov na starosti. Úrad sa však pozrie aj na to či si svoje povinnosti plnilo aj ministerstvo. Kontrolu plánuje ukončiť do mesiaca. O jej zámery má záujem aj polícia. Opozičný poslanec Branislav Gröhling si myslí, že po zverejnení výsledkov Európska komisia Slovensku milióny nepreplatí.“

Branislav Gröhling, poslanec NR SR (SaS): „Celé školstvo je teraz už podfinancované a príde o ďalšie desiatky až stovky miliónov.“

Daniela Hajčáková: „Okrem Najvyššieho kontrolného úradu sa na čerpanie eurofondov pozrelo aj samotné ministerstvo školstva. Aj keď už má čiastkovú správu, výsledky kontroly zatiaľ komentovať nechce. Rezort zatiaľ skontroloval rozdeľovanie 300-miliónového balíka peňazí na dlhodobý výskum. Média už informovali, že takmer 170-stranová správa opisuje viac ako 30 závažných pochybení. Túto výzvu ministerstvo zrušilo a peniaze rozdelí nanovo.“

[Späť na obsah]

10. Učítelia podporujú dokument Učiace sa Slovensko

[11.11.2017; Plus jeden deň; POLITIKA; s. 4; tasr]

Slovenská komora učiteľov vyjadrila podporu dokumentu Učiace sa Slovensko. Nesúhlasí s vyjadreniami ministerstva školstva na čele s Martinou Lubyovou, že sa reformný dokument nedá použiť.

Komora vyzýva vládu, aby začala reformu realizovať v čo najkratšom čase. „Slovenská komora učiteľov vyjadruje dôrazný nesúhlas s tým, aby sa takto hazardovalo s osudmi detí i celej našej spoločnosti. Učiace sa Slovensko je vízia, v ktorej sa nachádzajú konkrétne kroky v jednotlivých oblastiach vzdelávacieho systému,“ napísali učítelia v stanovisku. tasr

[Späť na obsah]

11. Magyar fejlesztőközpont nyílt Pozsonyban

[11.11.2017; Új Szó; KÖZÉLET; s. 3; IBOS EMESE]

IBOS EMESE

Pozsony. Magyar gyermekfejlesztési központ nyílt a Csemadok pozsonyi központjában. A Meliorat.io társulás elsősorban a 3–18 éves korosztálynak kínál segítséget, de a családokat, felnőtteket is szívesen fogadja.

A Meliorat.io társulás a speciálpedagógia és a pszichológia területén tevékenykedő szakemberek összefogásával jött létre. Vezetőjét, Kása Ildikót személyes indíttatás vezette a központ megszervezésére, kialakítására. „Saját bőrömon anyaként is megtapasztaltam, mekkora hiány van magyarul beszélő szakemberekből. Volt, hogy heteket vártunk, hogy egy-egy szakember fogadjon” – magyarázza a központ megálmodója. Peter Krajňák (Híd) államtitkár szerint is óriási szükség van a fejlesztőközpontok működésére. „Míg az anyanyelvű, a magyaroktatás működtetésén intenzíven dolgozunk, addig az anyanyelvű speciális képzés, fejlesztés és tanácsadás kérdése még csak gyerekipőben jár. Tudatosítom, hogy ezen a téren is rendszerszintű megoldásokra van szükség, figyelemmel fogom kísérni a központ munkáját” – mondta Peter Krajňák.

Kevés a szakember

A központ fővédnöke Strédl Terézia, a Selye János Egyetem tanszékvezetője gyakorlatilag azonnal vállalta a központtal való együttműködést. Úgy véli, hogy ezen a téren hiányos a segítőkész, hiszen a járási városokban működnek ugyan a pszichológiai központok, de többségükben alig vagy egyáltalán nincs magyarul beszélő szakember. Kása Ildikó szerint a magyar szakembereket nem volt egyszerű összegyűjteni. A Meliorat.io egyébként személyre szabott, anyanyelven folyó komplex speciális pedagógiai fejlesztést, egyéni és csoportos foglalkozásokat és terápiákat kínál. „Elsősorban a 3–18 év közötti korosztálynak szeretnénk segíteni, de a családokat, a felnőtteket és a párokat is szívesen fogadjuk. Arra is törekszünk, hogy a 0–3 éves korosztály számára is találjunk szakembert” – jegyezte meg Kása Ildikó. A központban lesz játszózóna, alkotóműhely és tanulószoba a felzárkóztatáshoz.

Az iskolákba is mennek

A segítő munka nem csak a központra korlátozódik. „Pozsony mellett a kerület iskoláival, óvodáival is készek vagyunk helyben együttműködni” – mondta Kása Ildikó. A társulás szakemberei egyelőre önkéntes alapon vállalták a munkát, a jövőben pályázati forrásokból, támogatásokból képzelik el a működésüket. Homokba dugott fejek Strédl Terézia szerint társadalmunkra még mindig jellemző, hogy homokba dugjuk a fejünket a problémák elől. „A hárítás a személyiségtipustól függ. A pedagógusoknak mindent jelezni kell a szülőknek, de nem mindegy, hogyan. Ráadásul a pedagógus évente 10 hónapon keresztül figyeli a gyermek fejlődését, ennek ellenére nagyon kevés szülő működik együtt vagy kíváncsi a pedagógus véleményére” – magyarázza a szakember. Hozzátette, nagyon sok szülő nem akarja tudatosítani, hogy gond van a gyermekkel.

Családok, párok segítése

A szakemberek abban is egyetértenek, hogy a gyermekek segítése, fejlesztése mellett ugyanilyen fontos a családokkal, a szülőkkel való foglalkozás, hiszen a nagyobb figyelmet, speciális bánásmódot igénylő gyermek a családon belüli kapcsolatokon is nyomot hagy. Süll Tamás párterapeuta, lelkes, mentálhigiénés segítő szerint a párok jobbra akkor keresik fel a szakembert, amikor már „nagyon szorít a cipő”, amikor már robban a probléma. „A nők tovább tűrnek, általában akkor kérik a szakember segítségét, amikor már a férfi is beismeri, hogy így nem mehet tovább. Nagyon sokszor csak a nők kérnek segítséget, és komoly kérdés, hogy a férj csatlakozik-e hozzá” – mondja a párterapeuta, aki szerint jellemző, hogy párkapcsolatainkat is árucikként kezeljük: ha elromlik, újat akarunk. Sokan tartanak közvetlen környezetük reakciójától is. Süll Tamás azonban arra figyelmeztet, hogy a szakembereket köti a titoktartás.

[Spät' na obsah]

12. Danko odcestoval na oficiálnu návštevu Ruska. Pridala sa aj Lubyová

[12.11.2017; aktualne.sk; aktualne.sk; 00:00; TASR]

BRATISLAVA - Predseda Národnej rady SR Andrej Danko (SNS) spolu s delegáciou v nedeľu popoludní odcestoval na štvordňovú oficiálnu návštevu Ruskej federácie.

Ministerka školstva, Martina Lubyová. Archívne foto Zdroj:michal smrcok

Slovenská parlamentná delegácia ide na oficiálnu cestu do Ruska po desiatich rokoch, pripomenula riaditeľka odboru komunikácie s médiami a verejnosťou Kancelárie NR SR Zuzana Čižmáriková.

Najdôležitejší obchodný partner pre Slovensko

“Snahou Slovenskej republiky je rozvíjať dialóg v prospech oboch krajín. Máme záujem rozvíjať pragmatické a konštruktívne vzťahy. Ruská federácia naďalej ostáva jedným z najdôležitejších obchodných partnerov Slovenska mimo EÚ,” povedal pred odchodom do Ruska Danko.

Slovenská delegácia sa v Moskve stretne s predsedom dolnej komory Federálneho zhromaždenia Ruskej federácie - Štátnej dумы - Viačeslavom Volodinom, predsedníčkou hornej komory ruského parlamentu - Rady federácie - Valentinou Matvijenkovou, ako aj so svetovým šachovým veľmajstrom Anatolijom Karpovom, ktorý je v súčasnosti podpredsedom Výboru pre medzinárodné vzťahy Štátnej dумы.

“Máme záujem o nadviazanie tradične dobrej spolupráce aj v športovej oblasti alebo v prípade tak osobitnej disciplíny, akou je šach,” uviedol Danko a dodal, že Slovensku záleží aj na vzťahoch v oblasti **školstva** a kultúry. S parlamentnou delegáciou preto do Ruska vycestovala aj **ministerka školstva Martina Lubyová** (nominantka SNS).

Danko upozornil, že Rusko je jedným z najdôležitejších obchodných partnerov Slovenska a hospodárska spolupráca je dlhodobou prioritou bilaterálnych vzťahov. Podľa neho Slovensko už viac než 47 rokov spoľahlivo zabezpečuje tranzit ruského plynu do krajín EÚ a preto verí, že použitie súčasnej infraštruktúry je naďalej najefektívnejším variantom na jeho prepravu do Európy.

<https://aktualne.atlas.sk/slovensko/politika/danko-odcestoval-oficialnu-navstevu-ruska-pridala-aj-lubyova.html>

[Spät' na obsah]

13. Veda a technika v príkladoch

[12.11.2017; TV TA3; Hlavné správy; 18:30; Peter Hlávka / Katrin Lengyelová]

Katrin Lengyelová, moderátorka: “Zlepšiť vnímanie vedy a techniky predovšetkým u žiakov a zároveň im ukázať to, čo v učebniciach nenájdu. O toto všetko sa snažili organizátori podujatia, ktoré prilákalo množstvo mladých ľudí. Vystavované exponáty im jednoduchou formou ozrejmili mnohé fyzikálne zákonitosti.”

Peter Hlávka, redaktor: “Spoznávaj, pochop, rozvíjaj, v znamení tohto motta sa tento rok niesol Týždeň vedy a techniky v Bratislave. Desiatky exponátov zostrojili mladí vedci, ktorí sa špecializujú na fyziku.”

Karol Mičieta, rektor Univerzity Komenského Bratislava: “Je to približovanie sa k ľuďom, približovanie sa hlavne k mládeži, vytváranie záujmu a vytváranie predstavy o tom, čo musím o sebe vedieť, čo musím sám so sebou spraviť.”

Peter Hlávka: “Fungovanie jednotlivých strojov sa snažili návštevníkom praktickými výkladmi priblížiť zamestnanci Centra vedecko-technických informácií. Žiaci základných a stredných škôl mohli vidieť to, čo v učebniciach nenájdu.”

Martina Lubyová (nominantka SNS), **ministerka školstva**: "Práve takéto podujatia ako je Týždeň vedy a techniky majú za cieľ jednak spropagovať výsledky slovenskej vedy o ktorých sa možno málo vie, ale ktoré sú často významné. Priblížiť tú našu vedu všeobecne verejnosti a najmä vzbudiť záujem o vedu a výskum medzi mládežou."

Peter Hlávek: "Zaujímavosťou bol napríklad aj tento exponát, ktorý znázorňoval pôsobenie rezonančnej frekvencie na žalúdok vodiča."

Radovan Činčura, zamestnanec Centra vedecko-technických informácií: "Ide o to, že každá vibrácia, ktorá je v našom okolí, sa dokáže preniesť do nášho tela. Nebezpečné to dokáže byť najmä vtedy, pokiaľ je to práve vibrácia ktorá odpovedá rezonancii nejakej časti nášho tela, napríklad pri žalúdku je to osem hertzov."

Peter Hlávek: "Asi najväčšiu pozornosť v priestoroch zážitkového centra vzbudila expozícia s názvom Teslov svet. Návštevníka zaviedla do sveta elektrických výbojov a bleskov."

Martin Smeja, zamestnanec Centra vedecko-technických informácií: "To, že sa to tak naozaj deje, že tá elektrická energia sa prenáša bezdrôtovo, je dôkazom toho, že po jej spustení máme po obvode tej kľetky pripnuté neónové trubice a tie sa potom začnú rozsvetovať, hoci nie sú zapojené v elektrickom obvode. Takže keď hovoríme o tom, že dnešné telefóny sa dajú nabíjať bezdrôtovo, tak v podstate Nikola Tesla už pred tými 150 rokmi niečo podobné mienil a už vtedy to dokázal."

[Späť na obsah]

14. Nevšimol si November, ani župné waterloo

[13.11.2017; Denník N; Svet; s. 6; red]

Osobnosti vyberajú udalosť, prešľap i podcenený moment uplynulého týždňa. Teraz ich okrem župných volieb zaujal aj odchod Machalu z **ministerstva školstva**

JÁN ŠTRASSER, spisovateľ

UDALOSŤ TÝŽDŇA

Udalosť roka! Ja, starý abstinent, som si buchol (malé) šampanské. Aj preto, že podľa hmýrenia ľudí v škole, kde som volil, som zatipoval 30-percentnú účasť. Veronika Remišová hovorí, že je to demokratická revolúcia. Hm, až taký optimista nie som. Matúš Kostolný hovorí, že pri účasti pod 30 percent je ťažké hovoriť o novej tvári Slovenska. Hm, až taký pesimista nie som – tridsaťpercentná účasť sa dá čítať aj tak, že 70 percent voličov nešlo voliť koalíciu a extrémistov. Tak a či onak je to pekný dar verejnosti (proti násiliu) k 28. výročiu Novembra 89. Ani Fico nesklamal – tak ako si nevšimol November 89, nevšimol si ani župné waterloo svojej strany. Najvyšší čas si ho prestať všimáť.

PODCENENÁ UDALOSŤ

Anton Hrnko prvý hlbinné zanalyzoval debakel koalície v župných voľbách: treba zmeniť územnosprávne členenie Slovenska – štyri župy, poeticky pomenované podľa riek, a dve župné mestá. I tak še da. V tejto súvislosti mi prišla na um jedna stará anekdotická príhoda: za socializmu, keď strana a vláda každý rok zavádzala nejakú „ekonomickú reformu“, aby sme konečne dobehli a predbehli ten zahŕňajúci kapitalizmus, jedna stará bordelmama vo výslužbe poznamenala: „Nám keď v bordeli nešli kšefty, nemenili sme posteľe, ale ku...y.“

CITÁT TÝŽDŇA

„Pretože tam bolo odjakživa moje miesto,“ povedal konšpirátor Machala, ktorý po mesiaci „konsenzuálne“ opustil **ministerku školstva Lubyovú** a vracia sa do SNS ako poradca Danko. A veď som sa aj čudoval, ako Danko posledný mesiac „vymäkol“.

EUGEN KORDA, novinár, .týždeň

UDALOSŤ TÝŽDŇA

Presne 6 dní trvalo predsedovi vlády, než sa odhodlal predstúpiť pred novinárov a zhodnotiť voľby. Tento text píšem niekoľko hodín pred tým, než sa dozvieme, čo si o výsledkoch kandidátov Smeru myslí. Ale to vlastne ani nie je dôležité. Podstatné je to, že už môžeme pokojne spať, lebo vidím, že Robert Fico sa už otrepal z porážky a teraz celkom nepochybne zavelí do boja za sociálne balíčky a európske jadro... Tak veľa šťastia!

PREŠĽAP TÝŽDŇA

Ministerka školstva je celkom zjavne osoba, ktorá precenila svoje odborné a hlavne morálne kvality. Najprv si nechala do úradu nainštalovať pána Machalu s tým, že obhajovala jeho odbornosť, a potom sa ho po niekoľkých týždňoch zbavila veľmi prečudesným spôsobom, nehodným ženy. Po tom, čo všetko doteraz predviedla vo svojej funkcii, je už viac ako isté, že je celkom nefunkčným ohnivkom v nefunkčnej a skorumpovanej vláde. (Alebo funkčným?) Ak kritizujem Luciu Žitňanskú za to, že vôbec do takejto vlády išla, tak zároveň musím povedať, že sa aspoň snaží, celkom úspešne, navrhovať a aj v parlamente presadzovať zákony, ktoré môžu trochu vylepšiť protikorupčnú kondíciu tohto štátu. Pani **Lubyovej** sa zatiaľ nepodarilo nič.

PODCENENÁ UDALOSŤ

Kandidatúra Mirka Topolánka na českého prezidenta prišla ako blesk z jasného neba. Ak sa mu podarí poslať Miloša Zemana do minulosti, tak to bude dobrá správa nielen pre Českú republiku, ale aj pre nás. Z Pražského hradu totiž bude odídený ruský agent a skôr či neskôr bude mať veľké problémy aj agent Bureš, ktorý sa snaží uchmatnúť za jeho výdatnej pomoci v zemi moc.

BRAŇO BEZÁK, copywriter, hudobník

UDALOSŤ TÝŽDŇA

Podľa kurzov stávkovej kancelárie Niké bola pravdepodobnosť, že voľby županov dopadnú tak, ako dopadli, 1 ku 720. Približne rovnako pravdepodobné je, že prežijete 36 roztočení bubienka a stlačení spúšte pri ruskej

rulete. Stal sa zázrak a treba sa poďakovať každému, kto k nemu prispel. Za „skutočného“ víťaza volieb boli v serióznych médiách označení všetci od KDH cez Matoviča až po Kotlebu, ja si však myslím, že sme vyhrali všetci. Aj porazení a ich voliči. Volebné zázraky dvíhajú morálku a upevňujú vieru v demokraciu. Nič teraz nepotrebujeme viac.

PREŠĽAP TÝŽDŇA

Slováci nevedia budovať politické strany. Počet politických subjektov, ktoré prežili zmenu na najvyššom poste, sa blíži počtu ministrov odsúdených za korupciu. Strany majú lídrov, ale každú nádejnú dvojku, či trojku napokon vytlačí na okraj odstredivá sila spôsobená gravitáciou predsedu. V tomto svetle odchod Martina Poliačika z SaS nevyzerá pozitívne, aj keď to bol nezvykle kultivovaný odchod. Ak v organizácii nesúhlas s názormi najvyššieho znamená vyhnanstvo, tak to nie je demokratická organizácia, ale kráľovský dvor.

CITÁT TÝŽDŇA

„My sme, čo sa týka poslancov, suverénne vyhrali,“ vyjadril sa po šiestich dňoch čakania k župným voľbám Robert Fico.

SERGEJ MICHALIČ, politický konzultant

UDALOSŤ TÝŽDŇA

Rozhodnutie vlády zapojiť Slovensko do PESCO (jadro útočí!). Pozastavenie miliardového nákupu transportérov na

vláde (a babráctvo politického manažmentu SNS). Čakanie na interpretáciu volieb do VÚC od Roberta Fica (rozuzlenie po uzávierke tohto textu). A, samozrejme, celý týždeň ešte interpretačné majstrovstvá, akú správu voliči odovzdali vo voľbách do VÚC.

Bolo by lákavé priradiť výsledky do sympatického radu slovenských volieb (1998, 2014), keď ľudia spoločne inštinktívne zastavili hlboký pád, povedali stop, v hodine dvanástej múdro otočili trend. Lenže v tomto prípade išlo pravdepodobne väčšmi o zhadu okolností, ktorú nám namixoval väčšinový volebný systém a taká akurátna účasť v každom jednom kraji, aby sme boli dokopy z výsledkov kompletne prekvapení. Pre časť voličov jednu ústrednú tému tieto voľby samozrejme mali: ako veľmi sa presadí krajná pravica, naši fašisti. Popritom však išlo najmä o 8 samostatných krajských príbehov bez osobitnej jednotiacej myšlienky alebo motivácie. Niekde rozhodlo málo hlasov, takže len mierne iná účasť by celkový estetický dojem poprehadzovala. Inde sa zdá, že županova ambícia bola zrejme drzá: napríklad v dlhovekosti vo funkcii tromfnúť Helmuta Kohla. Niekde sa prejavila efektívna angažovanosť aktivistov kresťanských sietí. Záležalo pravdaže aj na kvalite kandidáta/kandidátky: napríklad v Trenčianskom kraji dosiahla opozičná adeptka na župana iba veľmi priemerný výsledok v porovnaní s pokusmi z minulosti. A, samozrejme, fašistov z účasti v zastupiteľstvách vyblokovala aj celoštátna mobilizácia pri nasadení najťažších politických a nepolitických váh... ibaže v pomernom systéme by nepripravila krajinú pravicu o jediný parlamentné kreslo, pričom ich sila zatiaľ vôbec nevyzerá oslabene. Volebné výsledky namiešali paradoxy. Smer vyšiel z volieb s citeľnými stratami, ale v skutočnosti len zrealizoval svoje nadproporčné zastúpenie vo VÚC v porovnaní s jeho celoštátnou podporou. Ešte stále mu žiadna iná strana nemôže a nebude priamo konkurovať, napriek tomu dostal nálepku projektu balansujúceho už takmer nad hrobom. Interpretačné momentum volieb do VÚC by malo hrať v prospech demokratickej opozície. Lenže jej najúspešnejší subjekt z týchto volieb je toho času mimo parlamentu, druhý najúspešnejší nie je reálnou politickou stranou, najsilnejšia opozičná parlamentná strana dopadla zo všetkých pilierov alternatívy najhoršie, jej líder o značku ani rolu lídra nestojí, všetci spoločne si pochvalujú schopnosť dohodnúť sa, no na podpis si musia dohodu poselať kuriérom, lebo nie sú schopní/ochotní vyskytnúť sa v jednej miestnosti. Preto toto celé politickú pointu zatiaľ nemá, a niekto ju musí ešte len vymyslieť.

KAROLÍNA STACH, politická radkyňa v Európarlamente

UDALOSŤ TÝŽDŇA

Veľmi zreteľne si spomínam na rok 2010, keď môj dobrý priateľ po vypočítaní výsledkov parlamentných volieb na vyjadrenie aktuálneho pocitu pustil pesničku Celebration od Kool & the Gang. Odvtedy sedem rokov nič, až sa udial ostatný víkend. Pravda, oslavovali skôr tí opozične ladení. Bystrica povstala a poslala hnedkavého pána tam, kam patrí. Opozícia brala kraje spôsobom, akoby na to bola zvyknutá. Nikto nevie, ako sa to stalo, a kto vie, nemal by si to nechávať pre seba. V recepte bude najskôr namiešaný polčas vládnutia Smeru a poctivá kampaňová práca. Politika je tak po víkende opäť o čosi zaujímavejšia.

PREŠĽAP TÝŽDŇA

Tradične výborne komunikujúci štátny tajomník Ondrejcsák tento týždeň vysvetľoval, ako sa v stredu Slovensko politicky rozhodlo podporiť štruktúrovanú spoluprácu EÚ v oblasti bezpečnosti. Takisto sa pripravujú konkrétne, sebavedomejšie kroky, ako byť platnou súčasťou európskeho obranného spoločenstva, čo je skvelá správa pre každého, kto je nerád čiernym pasažierom.

CITÁT TÝŽDŇA

Ak radi čítate, ako nás chvália, prosím: „Slovensko se za posledních 25 let dotahuje na ekonomickou úroveň starších zemí EU rychlejším tempem než Česká republika. (...) Viditelným rozdílem mezi oběma zeměmi je pak fakt, že Slovensko v roce 2009 přijalo euro.“ Lidové noviny

[Spät' na obsah]

15. STANDING OVATION PRE BORISA PRÝGLA

[13.11.2017; Šport; ZO SVETA, Z DOMOVA; s. 15; JÁN FELIX]

Prezident Slovenskej rektorskej konferencie Rudolf Kropil udelil Cenu Slovenskej rektorskej konferencie za umenie 2017 absolventovi Vysokej školy múzických umení v Bratislave Borisovi Prýglovi za interpretačné spevácke umelecké výkony nadnárodného významu v rámci medzinárodných súťaží a medzinárodného festivalu. Boris Prýgl je v súčasnosti doktorandom na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Cenu si prevzal počas galavečera Týždňa vedy a techniky na Slovensku organizovaného **Ministerstvom školstva**, vedy, výskumu a športu SR za prítomnosti **ministerky školstva Marty Lubyovej**. Boris Prýgl patrí do generácie mladých operných spevákov, ktorí sa presadili nielen na domácej, ale aj zahraničnej opernej scéne a dôstojne reprezentujú slovenské umelecké vysoké **školstvo**.

[\[Späť na obsah\]](#)

STORIN plus, s.r.o., Riazanská 57, 831 03, Bratislava, Slovak Republic

---